БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

8-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 93 (1871)
10 МАЙ
ЧОРШАНБА
1961 ЙИЛ
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

ЯГАНАНИ ТЕЗ ВА СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК!

Юқори Чирчиқ районидаги «III интернационал» колхозининг 3-бригадаси аъзолари ғўза парваришини сифатли ўтказмоқдалар. Бу ерда ғўза культивация билан бир вақтда озиқлантирилаётир. Суратда: культивация пайти. М. Шевелев фотоси.

Чўчқабоқарлар республика кенгаши қатнашчиларининг Ўзбекистондаги ҳамма чўчқабоқарларга, зооветеринария мутахассисларига, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига

МУРОЖААТИ

Қадрли ўртоқлар!

Совет халқи КПСС XXI съезди қарорларини бажарабориб, Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакатимизда коммунистик жамият қуришнинг улуғвор программасини муваффақиятли амалга оширмоқда.

Қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини янада ривожлантириш тадбирларини белгилаган КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми гўшт етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги энг муҳим вазифалардан бири сифатида чорвачиликнинг тез кўпаядиган тармоғи бўлган чўчқачиликни ҳар тарафлама ривожлантириш кераклигини кўрсатиб ўтди.

Бизнинг машъалларимиз Ж. Султонов, Л. С. Мазуренко, К. Маматов, Я. Кириллов, Н. Г. Бабич, М. Г. Бунина, Н. И. Иовлев, Е. М. Яроцкая, А. А. Ясенева, Пак Дин Себ, Г. Острастин ва бошқаларнинг тажрибаси чўчқачиликка яхши эътибор берилса, у нималарга қодир эканлигидан далолат бермоқда.

Чўчқабоқар Жўра Султонов 1960 йилда умумий оғирлиги 1585 центнер келадиган 1232 чўчқани боқиб семиртирди. Тўрткўл районидаги «Ленинград» колхозининг чўчқабоқари Мария Григорьевна Бунина 1057 центнер чўчқа гўшти топширди. «Хазорбоғ» совхозининг Леонид Степанович Мазуренко бошлиқ чўчқачилик бригадаси 1960 йилда Ватанга тирик вазнда 1200 центнер чўчқа гўшти топширди. Чўчқачилик фермаси совхозга 300 минг сўмдан кўпроқ фойда берди.

«Бўка» совхозининг чўчқабоқари Н. И. Иовлев 1133 бош чўчқани семиртирди ва тирик вазнда 1038 центнердан кўпроқ гўшт топширди. «Ударник» совхозининг чўчқабоқари Я. Кириллов 1360 бош чўчқани боқиб семиртирди ва гўштга ўтказди.

1-«Ғаллаорол» совхози (директори ўртоқ Л. Ф. Мамонтов), Сталин номли 8-совхоз (директори ўртоқ Н. Ф. Разин). 1-«Самарқанд» совхози (директори ўртоқ Б. Рашидова) шунингдек, «Совой», 4-«Вревский» совхозлари ва бошқалар чўчқачиликни ривожлантиришда ва кўп гўшт етиштиришда яхши натижаларга эришдилар. Биз ўз машъалларимизга тенглашиш учун курашиб, яқин вақт ичида чўчқа гўштини кўп етиштиришга эриша оламиз.

Биз, чўчқабоқарларнинг республика кенгашининг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорларини ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг қишлоқ хўжалик илғорлари зонал кенгашларида гўшт етиштиришни кескин равишда кўпайтириш ҳақидаги кўрсатмаларини амалга ошира бориб, чўчқачилик фермаларининг барча ходимларини, мутахассисларини, республика колхозлари ва совхозларининг ҳамма раҳбарларини умумхалқ вазифасини—аҳоли жон бошига гўшт етиштиришда яқин йиллар ичида АҚШга етиб олиш вазифасини ҳал қилишда муносиб ҳисса қўшишга даъват этамиз.

Яқин икки-уч йил ичида ҳайдаладиган ҳар юз гектар ер ҳисобига 75 центнердан, қолган бошқа ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 16 центнердан гўшт етиштиришга қарор қилган «Совой» совхози, Избоскан районидаги «Партия XX съезди», Поп районидаги Ленин номли колхозларнинг ва бошқа хўжаликларнинг намунаси бу вазифани бемалол бажариш мумкинлигини кўрсатиб турибди. Етиштирилаётган гўштнинг умумий ҳажмидан чўчқа гўштининг салмоғи анча ортиши керак. Бу эса биз, чўчқачилик ходимлари зиммасига жуда катта масъулият юклайди.

Чўчқачилик учун мустаҳкам озуқа базаси вужудга келтириш керак. Ҳар бир хўжаликда маккажўхорининг қуруқ донини ва думбул сўтасини олиш учун етарли миқдорда ер ажратиш, қанд лавлаги майдонларини кенгайтириш, бу экинлардан юқори ҳосил олинишига эришиш керак, токи чўчқаларнинг концентрат ва ширали озуқаларга бўлган эҳтиёжи хўжаликларнинг ўзларида етиштирилган маҳсулот ҳисобига тўла равишда таъминлансин. Ҳамма хўжаликларнинг ва барча чорвадорларнинг вазифаси—бедадан юқори ҳосил олишдан, витаминга бой бўлган хашакларни тайёрлашни кенг қўлланишдан ва аралаш силос бостиришни кучайтиришдан иборатдир.

Ҳозир мавжуд чўчқачилик фермаларининг майдалиги чўчқаларни катта группаларга ажратиб эркин ҳолда боқишдек илғор усулларни қўлланиш ва иш жараёнларини комплекс механизациялаш имкониятини бермайди. Майда фермалар оз маҳсулот беради ва у хўжаликларга жуда қимматга тушиб кетади. Биз ҳамма зооветеринария мутахассисларини ва колхозларнинг раҳбарларини йирик колхоз ва колхозлараро чўчқачлик фермалари ташкил этишга дадил киришишга, шунингдек, совхозларда чўчқачиликни ихтисослаштиришга ва бунда чўчқаларни катта группаларга ажратиб катаксиз боқишга, фермалардаги ҳамма иш жараёнларини механизациялашга чақирамиз. Чўчқачилик фермаларида ем-хашак тайёрлайдиган хона, хашакларни майдалайдиган машиналар бўлишини, аралаш ем-хашакни тайёрлашни ташкил этиш, шунингдек ҳамма фермаларни жойлардаги водопровод суви билан ёки оқар сув билан таъминлаш керак.

Подаларни урчитиш йўли билан янгилаш ва кўпайтиришни яхшилаш лозим. Бунинг учун асосий урғочи чўчқаларни кўпайтириш, йил бошида ҳар бир асосий урғочи чўчқа ҳисобига бир марта урчитиладиган камида икки-уч урғочи чўчқа бўлиши ҳар бир асосий урғочи чўчқани йилига икки марта болалатиб, камида 18—20 тадан, бир марта урчитиладиган чўчқаларнинг ҳар биридан камида 6 тадан насл учун чўчқа боласи олиш зарур. Яқин бир-икки йил ичида чўчқаларни фақат маълум вақтда: баҳорда март, апрель ойларида ва кузда сентябрь, октябрь ойларида болалатиш усулини ҳамма жойда қўлланиш керак. Бу—чўчқа болаларини йилнинг энг қулай пайтида капитал биноларсиз ўстириш ва чўчқа болалари онасидан ажратилмаган даврда уларнинг нобуд бўлишини анча камайтириш имконини беради. Йирик оқ зотдан бўлган урғочи чўчқаларни Шимолий Кавказ чўчқаси, ландрас ва йирик қора чўчқалар билан чатиштиришни кенг қўлланиш зарур.

Чўчқаларни ёзда кўк беда билан ва сабзавот, қовун-тарвуз чиқиндилари билан боқиш керак. Бу эса концентрат озуқаларни анча кам сарфлаш ва арзон гўштни кўпроқ олиш имкониятини беради. Чўчқа болаларини тўла сақлаб қолиш ва тез ўсишини таъминлаш учун антибиотикли ўтлар ва минерал моддалар (қизил тупроқ, бўр кўмир, суяк уни) бериб боқиш лозим.

Чўчқаларни боқишни тўғри ташкил этиш жуда катта аҳамиятга эгадир. Ҳамма жойда гўштга боқилаётган чўчқаларнинг самокормушкалардан ўз-ўзидан овқатланишини ташкил этиш, шунингдек боқилаётган чўчқаларнинг вазни тез ошишига эришиш мақсадида биостимуляторларни қўлланиш керак.

Ҳамма ишнинг ҳам муваффақияти кадрларга, уларни тўғри танлашга ва жой-жойига қўябилишга, ходимларнинг малакасига боғлиқдир. Кадрларни қунт билан тарбиялаш, ўстириш, уларни илғор чўчқачилик хўжаликлари ва пешқадамларнинг конкрет мисолида чиниқтириш лозим. Биз комсомоллар ва ёшларни чўчқачилик фермаларида ишлашга даъват этамиз.

Биз Ўзбекистондаги барча чўчқабоқарларни, зооветеринария мутахассисларини, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларини чўчқачиликдаги ташкилий ишларни кучайтиришга, кўп миқдорда соғлом чўчқа болалари олиш учун астойдил курашишга, чўчқа гўштини кўп етиштиришга унинг таннархини камайтиришга чақирамиз.

Етти йилликнинг учинчи йили—1961 йил Ўзбекистон чўчқабоқарларининг меҳнатда катта муваффақиятларга эришган йили бўлсин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ИЛҒОР ЧЎЧҚАБОҚАРЛАРИНИНГ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН.

Ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВ Киров номли завод ходимларининг меҳмони бўлди

ЕРЕВАН, 7 май. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев республика Коммунистик партия ва ҳукумат раҳбарлари — Арманистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Н. Заробян, Министрлар Советининг Раиси А. Е. Кочинян ва Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. М. Арушанян ҳамроҳлигида бугун эрталаб Арманистон оғир саноатининг тўнғичи — С. М. Киров номли синтетик каучук заводида бўлди.

Тантаналарда қатнашаётган қардош республикалар делегацияларининг бошлиқлари ҳам бу ерга келдилар.

Катта кимё гигантининг кўп минг кишилик коллективи ҳурматли меҳмонни самимий ва зўр хурсандчилик билан кутиб олди. Жуда катта цехларнинг дарахтлар орасидаги корпуслари байрамдагидек безатилган. Машиналар дарвоза ёнида тўхтайди. Бу ердаги марказий хиёбон орқали тортилган катта қизил алвонга «Хуш келибсиз!» деган сўзлар ёзилган.

Заводнинг ёш ишчиларидан Клара Василян ва Сусанна Саядян Никита Сергеевичга гулдасталар тақдим этадилар. Яна қарсаклар ва табрик хитоблари эшитилади.

Завод директори С. Л. Туманян ўртоқ Н. С. Хрушчевни корхона тарихи билан батафсил таништиради, синтетик каучук ишлаб чиқариш технологияси ҳақида, корхона ўзлаштирган маҳсулотларнинг янги турлари тўғрисида, заводнинг ривожланиш перспективалари ҳақида гапириб беради. Эндиликда корхона табиий ёқилғи — газ қўлланмоқда. Республика бу газни қардош Озарбайжондан олмоқда. Табиий газ яқин вақт ичида каучук олиш учун ҳам фойдаланилади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев табиий газдан фойдаланиш корхона чиқараётган маҳсулотнинг сифатига таъсир қилиш ёки қилмаслиги билан қизиқади.

Завод директори тажриба маълумотлари маҳсулотнинг сифати ҳатто яхшиланаётганлигини, маҳсулот таннархининг эса икки баравардан зиёд камаяётганлигини кўрсатди, деб жавоб беради.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев соя-салқин хиёбонлар бўйлаб бораётиб завод территориясини гуллаб турган ажойиб боққа айлантирган корхона ходимларининг олижаноб ғайратларини самимий маъқуллайди. Бу ерда яхши мева ҳосили берадиган мевали дарахтлар ҳам кўп эканлигини ўртоқ Н. С. Хрушчевга айтадилар.

— Бу жуда яхши, — дейди ўртоқ Н. С. Хрушчев.

Цехлар орасидаги йўлларда заводнинг неча юзлаб ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари Никита Сергеевич Хрушчевни қизғин табриклайдилар.

Меҳмонлар винилацетилен — синтетик каучук олиш учун оралиқ маҳсулот ишлаб чиқариш билан танишадилар. Сўнгра ўртоқ Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари синтетик каучук олишнинг технологик процесси тугалланаётган бошқа цехга томон йўл оладилар. Бу ерда Никита Сергеевич агрегат ёнида турган аппаратчиларнинг бригадири Аветик Зироянинг қўлини каттиқ қисади. Азиз меҳмонга валекдан эндигина чиққан иссиқ наиритни кўрсатадилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев завод чиқараётган синтетик каучукларнинг намуналари, шунингдек ана шу каучуклардан олинадиган баъзи буюмлар қўйилган стендлар ёнида тўхталади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев заводдан кетатуриб, ишчилар билан самимий хайрлашади ва турмушда ҳамда меҳнатда уларга муваффақиятлар тилайди.

Н. С. ХРУШЧЕВ Бюракан обсерваториясида

БЮРАКАН, 8 май. (ТАСС). Юбилей тантаналари муносабати билан Арманистонда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев Арманистон Коммунистик партиясининг ва Арманистон ССР ҳукуматининг раҳбарлари билан биргаликда бугун Бюракан астрофизика обсерваториясида бўлди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев обсерваторияни кўздан кечиргандан кейин арман олимларининг катта группаси билан учрашди.

Н. С. ХРУШЧЕВ СЕВАН КЎЛИ ҚИРҒОҒИГА БОРДИ

ЕРЕВАН, 9 май. (ТАСС). Ўртоқ Н. С. Хрушчев беш кундан бери Арманистон меҳнаткашларининг меҳмони бўлиб турибди. Бугун у Арманистон Коммунистик партияси ва ҳукуматининг раҳбарлари билан бирга баланд тоғли Севан кўли қирғоқларига сафар қилди ва Севан ерости гидроэлектростанциясини кўздан кечирди.

Самимий табриклар

Германиянинг фашизмдан озод қилинганига 16 йил тўлиши муносабати билан Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев ўртоқлар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва совет халқи номидан Германия Демократик Республикасининг бутун аҳолисини ва Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг раиси Вальтер Ульбрихт, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг раиси Отто Гротеволь, Германия Демократик Республикаси Халқ палатасининг раиси Иоганнес Дикман, Демократик Германия Миллий фронти Миллий кенгашининг раиси Эрих Корренсни самимий табрикладилар.

Германия Демократик Республикасининг раҳбарлари немис халқи фашистлар ваҳшилигидан озод қилинганлигининг 16 йиллиги муносабати билан Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежневга юборган ўз табрикларида қаҳрамон совет халқига Германия Демократик Республикасининг аҳолиси ҳамда немис халқининг барча тинчликсевар, прогрессив кучлари номидан энг самимий табрик йўллайдилар ва миннатдорчилик билдирадилар. Улар, СССРнинг Улуғ Ватан урушида қозонган оламшумул тарихий ғалабаси немис миллатининг демократик ва тинчликсевар кучларига немис халқининг тарихида биринчи марта, тинчлик ва чинакам озодлик шароитида янги, яхши ҳаёт қуриш имкониятини ҳам берди, деб таъкидлайдилар.

* * *

МОСКВА, 8 май. (ТАСС). Совет Иттифоқи ва Чехословакия Социалистик Республикасининг раҳбар арбоблари Чехословакия фашистлар оккупациясидан озод қилинганлигининг 16 йиллиги муносабати билан бир-бирларига телеграмма юбордилар.

Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежневнинг телеграммасида айтиладики, Совет Иттифоқининг халқлари истеъдодли чехословак халқининг меҳнат зафарларидан самимий қувонмоқдалар.

Бугунги кунда, дейилади А. Новотний ва В. Широкийнинг телеграммасида, Чехословакия Социалистик Республикасининг меҳнаткашлари ўзларини озод қилиш учун Совет Иттифоқининг қаҳрамон халқлари берган катта қурбонларни чуқур миннатдорчилик билан яна эсга олмоқдалар. Чехословакия Республикасининг меҳнаткашлари совет халқининг ажойиб муваффақиятларини завқ-шавқ билан табрикламоқдалар. Ўзининг интернационал бурчига содиқ бўлган Чехословакия Коммунистик партияси Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан маҳкам ёнма-ён туриб, Коммунистик ва Ишчи партиялари вакиллари кенгашининг Баёноти принциплари руҳида социалистик лагерь бирлиги ҳамда куч-қувватини янада мустаҳкамлашга, тинчлик ва коммунизм ғалабаси учун курашга бундан-буён ҳам бутун куч-қуввати билан ёрдам беради.

* * *

СССР ташқи ишлар министри А. Громико ва Чехословакия ташқи ишлар министри В. Давид ҳам бир-бирларига табрик телеграммалари юбордилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг илтимоси қондирилиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1961 йил 8 майдаги Фармонига мувофиқ шаҳар типидаги Мирзачўл посёлкаси областга бўйсунувчи шаҳарга айлантирилди.

Янги ташкил қилинган шаҳарга Гулистон номи берилди.

„УРТЎҚМОҚ“ ПИСКЕНТ РАЙОНИДА

ИШ ЎЛДА-ЖЎЛДА-Ю, „БИЗНИ МАҚТАНГЛАР“ ЭМИШ...

«ЎГАЙ» БРИГАДА

Район марказида бўлганимизда раҳбарлар дала ишларининг боришини шунақанги мақтаб юборишдики, асти қўяберасиз. «Иложи бўлса, мақтаб ёзинглар, икки-учта сурат ҳам олинглар» деб қўшиб ҳам қўйишди. Аммо автобусда Хрушчев номли колхоз далалари ўртасидан ўтаётганимизда мана бундай тортишув бўлиб қолди:

— Менимча, бу ерга ғумай экилган,— деди бир йўловчи.

— Кечирасиз, бу ерга маккажўхори экилган,— деди бошқаси.

— Янглишмасам,— деди учинчиси автобусдан бошини чиқариб, — бу ерларга. . . ростини айтсам, ўзим ҳам билолмай қолдим.

Бирови у деди, бошқаси бу деди, ишқилиб бу ерларга нима экилганини аниқлаб бўлмади. Автобусдан тушдик. Маълум бўлишича, бу ерлар Худойберди Сулаймонов бошлиқ 4-бригадага қарашли бўлиб, мунозарага сабаб бўлган карталарга «чигит экилган» экан. Бир жойда ғўзалар шунақанги текис чиққанки, ҳавасингиз келади, бошқа бир жой эса қипқизил шудгор бўлиб ётипти. Бошқа бир томонга боқсангиз, ғўзадан дарак йўғу, ғумай эса тиззага уриб қолган.

— Айб менда эмас,—деди бригадир елкасини қисиб.

— Кимда экан бўлмаса?

Бригада аъзоларининг айтишига қараганда, колхоз раиси Х. Абдуқулов бу бригадага «чап кўзи» билан қарар эмиш.

Юқоридаги мунозарага сабаб бўлган карта чигит экиш учун 10 апрелда тайёр бўлганлигига қарамай, раис сеялкани 26 апрелга бориб берипти. Бу орада ернинг баъзибир ўринларида нам қочиб, баъзи бир ўринларини ғумай босиб кетган.

4-бригадада чигит экиш ҳалигача тугалланмаган. Ҳали талайгина ер ҳатто ҳайдалмасдан ётипти. Экиш учун тайёрлаб қўйилган карталар шунақанги сифатсизки, ҳатто таърифлаб ҳам бўлмайди. Правление раиси бўлса колхозда чигит экиш тугалланди деб юрибди.

— Тўртинчи бригада-чи?— сўрадик ундан.

— У бугун тугатади...

— Ҳали ҳайдалмаган ерлари ҳам турибди-ку!

— Хўш?...— шундай деб раис сводкани варақлашга тутинди.

Шундай. ўртоқ Абдуқулов юз гектарли ташландиқ ерга пахта экиш учун енг шимарган ташаббускор бригадага ёрдамлашиш ўрнига, уни кўп томонлардан қисиб қўйган. Ҳатто бригадирнинг ўзи район партия комитети орқали сўраб олган тракторларни ҳам раис бошқа бригадаларга бериб юборган.

Колхозда шу кунгача иссиқ овқат ташкил этилмаган, бригадаларда олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишларга ҳалигача «қўл урилмаган».

ЧИГИТЛАР СУВ ДЕЙДИ

Ворошилов номли колхоз раҳбарлари бошқа ишлар билан «банд»ликларини асос қилиб, дала ишларини пақкос унутиб қўйибдилар. Колхоз раиси ҳам, партия ташкилотининг секретари ҳам, агроном ҳам далада кам кўриналди. Улардаги бу кайфият бригада бошлиқларига ҳам юққан. Бу ҳолни айниқса 3 ва 4-бригадалар мисолида кўриш мумкин. Н. Шарипов бошлиқ бўлган 15 гектарлик картанинг 50 процент чигити ҳали униб чиққан эмас. Чигит тупроқ остида аллақачон қуриб қолган. Агар бу картага чигит суви берилмас экан, кузгача ҳам униб чиқмайди. Худди шу картанинг ёнгинасидаги 4 гектарлик ернинг қатқалоғини юмшатиш мақсадида чизел қилинган. Лекин чизеллаш ғоят сифатсиз ўтказилганлиги учун нимжон ғўзаларнинг бир қисми кесак остида нобуд бўлган. Далада ғумай юлиш билан шуғулланаётган икки-уч аёлни ҳисобга олмаганда, бирон киши кўринмайди. Бригадирнинг ҳам, табелчининг ҳам нима иш билан шуғулланаётганлигини ҳеч ким билмайди. Бригадада талайгина майдондаги қатқалоқ ҳалигача юмшатилмаган. 5 гектарга яқин майдонга чигит ер яхши юмшатилмаган ҳолда ташланган. Натижада гарчи онда-сонда чигит униб чиққан бўлса-да, ривож олмасдан сарғайиб ётипти.

Қозоқ Исмоилов бошлиқ бўлган 3-бригаданинг пахта майдонларида аҳвол айниқса ачинарли. 15 гектарлик катта майдоннинг қатқалоғини юмшатиш мақсадида чизел қилинган. Лекин бу ерда ғўзанинг бор-йўқлигини аниқлаш жуда қийин. Чунки ҳар биттаси Мирзачўлнинг қовунидек келадиган катта кесаклар сувсизликдан сарғайган мурғақ ғўзаларни босиб ётибди, бир хил ғўзалар худди ўша кесакларнинг устида ўсмоқда. Боз устига, бригада пахта майдонининг жуда катта қисмида ҳали ғўза униб чиқмасданоқ ўт ўрай бошлаган. Аҳвол шундай бўлишига қарамасдан, далада бирон одамни учрата олмайсиз.

Пилла қуртини баҳона қилиб далага чиқмай қўйишган.

Юқоридаги сингари аҳволни колхознинг бошқа бригадаларида ҳам учратиш мумкин. Айниқса 5, 9, 10-бригадаларда чигит сувига муҳтож бўлган карталар жуда кўп. Лекин нима сабабдандир колхозда ҳалигача чигит суви бериш бошланмаган. Биз агрономдан бунинг боисини сўраган эдик:

— Ўқариқ олишни қизитиб юбордик, — дея жавоб қайтарди.

— Шу кунгача қанча ўқариқ олинди?

— 9 километрдан ортиқроқ,— мақтаниб деди агроном.

Ваҳоланки, биз бориб кўрган бригадаларда олинган ўқариқларнинг умумий узунлиги 300—400 метрдан ошмас эди. Сводкадаги рақамлар даладаги аҳволга тўғри келмайди.

Колхозчиларнинг айтишича, раис Тожи Худойбердиев шу кеча-кундузда пахта далаларида кам-дан-кам кўринар экан. У кўп вақтини район марказига, бола-чақаси олдига қатнаш билан ўтказар экан. Қуёш кўтарилганда колхозга келиб эрта жўнаб қолиш унга одат бўлиб қолибди.

Колхоз раиси Т. ХУДОЙБЕРДИЕВ: — Қуёш жойида тўхтаб қолдими дейман, кеч бўлмаяпти...

БЎЛИМ БОШЛИҒИ ҚАНИ?

«Пискент» совхозининг директори ўртоқ А. В. Киселев:

— Менимча, — дея гап бошлади, — яхши фактлар олиш учун 2-бўлимга бораверинглар. Боғдорчилик ҳам, ғўзага парвариш бериш ҳам ана ўша бўлимда кўнгилдагидек бормоқда. Ғўзаси яхши униб чиққан, ишлов бериш эса алла қачон бошланиб кетган...

Уйдаги гап кўчага тўғри келмайди деганларидек, директорнинг идорада ўтириб айтганлари даладаги аҳволга тўғри келмади. Бўлим ишчиларининг аксарияти бозорга жўнаб қолишган. На бўлим бошлиғини, на бирон бригадирни учратиб бўлмади.

— Уларни бугун эмас, эртага топасиз, — деди бир ишчи.

— Бугун-чи?

— Бугун улар бозорга кетишган. Бозорга боришмаса кечаси уйқулари келмайди.

Бўлимнинг кўпчилик бригадаларини айланганимизда чигити яхши униб чиқмаган, боз устига ўт ўраб кетган майдонларга дуч келдик. Бир хил карталарнинг қатқалоғи ҳалигача юмшатилмаганидан чигитлар турган ўрнида қурий бошлаган.

Гарчи район раҳбарлари ишларимиз қойил, мақтансак ҳам бўлаверади десалар-да, пахта майдонларидаги аҳвол юқоридагича, бунинг аксини кўрсатиб турибди. Демак, Пискент район раҳбарлари мақтаниш кайфиятига жуда эрта берилибдилар. Бунинг ўрнига дала ишларини ҳар жиҳатдан қизитиб юборишлари зарур эди.

Бригадир Х. СУЛАЙМОНОВ: — раис, бизга ваъда қилган ёрдамингизни қачон берасиз?
Раис Х. АБДУҚУЛОВ: — ёрдам?! Чу, оти тушмагур тезроқ юрсанг-чи!..

Х. ТЎХТАБОЕВ,
Б. ЭРҚОРОВ.

АЗАМАТЛАР

Сирдарё районидаги «Малик» тажриба хўжалигининг ўртоқ Жўра Тишликов бошлиқ бўлим ишчилари бу йил 600 гектар ернинг ҳар гектаридан 24 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олганлар.

Бўлим ишчилари ҳамма ерга чигитни сифатли қилиб экиб бўлдилар.

Шавкат Шокиров, Тошбой Мўминов ўртоқлар экишда намуна бўлган эдилар. Мана, энди улар ғўза парваришида ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Ҳамма куч ва восита чигитни бир текис ундириб олиш, ғўзанинг биринчи цикл парваришини тез ва сифатли тугаллашга қаратилган.

Шу райондаги «1-Май» колхози аъзолари ҳам экишни сифатли ўтказдилар.

Бу колхоз аъзолари 850 гектар ернинг ҳар гектаридан 26 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқдалар.

З. ЖАЙНАРОВ,
Х. СОИБНАЗАРОВ,
У. АБДУҲОЛИҚОВ.

ПАХТА ҲАМ, ГЎШТ ҲАМ КЎПАЙСИН!

ЧОРВАЧИЛИКНИНГ ТЕЗ КУПАЯДИГАН ТАРМОҒИГА КЕНГ ЙУЛ

Тошкентда илғор чўчқабоқарларнинг республика кенгаши бўлиб ўтганлиги ҳақида бундан илгари хабар қилинган эди. Ўзбекистон КП Марказий Комитети томонидан чақирилган бу кенгашга ҳамма областлардаги колхоз ва совхозларнинг энг яхши кишилари — мамлакатга донг таратган чорвадорлар Ярослав Чиж ва Татьяна Перешивколарнинг издошлари тўпландилар. Улар ўзларининг муваффақиятлари ҳақида бир-бирларига сўзлаб бериш, бой тажрибалари билан ўртоқлашиш, чорвачиликнинг тез кўпаядиган тармоғи бўлган чўчқачиликни янада кескин ривожлантириш учун нималар қилиш кераклигини маслаҳатлашиб олиш мақсадида республика пойтахтида тўпландилар.

Кенгаш қатнашчилари асосий эътиборни КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев мамлакатимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдига ҳар юз гектар ҳайдаладиган ер ҳисобига камида 75 центнердан, қолган бошқа ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 16 центнердан гўшт етиштириш юзасидан қўйган улуғвор ва муҳим вазифани тезроқ ва муваффақиятли ҳал қилишга қаратдилар. Ана шу программани тезроқ бажаришда Андижон областидаги «Совой» совхози, Избоскан районидаги «Партия XX съезди», Фарғона область, Поп районидаги Ленин номли колхозлар ва бошқа хўжаликлар коллективларининг ажойиб ташаббуси қизғин маъқулланди.

МИНГ ЦЕНТНЕРДАН ГЎШТ ЕТИШТИРИШГА СЎЗ БЕРДИЛАР

Республиканинг моҳир чўчқабоқарлари — минг центнердан гўшт етиштириш учун курашаётган кишиларнинг нутқлари зўр қизиқиш билан тингланди.

Самарқанд областидаги 1-наслчилик совхозининг машҳур чўчқа боқари, ўзбек йигити Жўра Султонов ўз меҳнат совғаси билан ватанни қувонтирди. У ўтган йили олган мажбуриятини анча ошириб бажарди: 1232 чўчқани катта группаларга ажратиб боқиб семиртирди ва давлатга 1585 центнер гўшт сотди. Никита Сергеевич Хрушчев унинг ҳалол меҳнатига юксак баҳо берди, ажойиб муваффақият билан табриклади ва ишлаб чиқаришда янада юқори кўрсаткичларга эришишини тилади.

Н. С. Хрушчевнинг Жўра Султоновга юборган табрик хати республикадаги ҳамма чўчқабоқарларни тўлқинлантириб юборди. Улар янада яхшироқ ишлашга, мамлакатимизда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўлчилигини вужудга келтириш учун умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшишга ваъда қилдилар.

Жўра Султоновнинг ўзи ҳам янада юксакроқ маррани кўзлади. Ҳозир у, дейди наслчилик совхозининг директори **Б. Рашидова,** 2500 тадан кўпроқ чўчқани боқиб семиртириш ва давлатга 2565 центнер чўчқа гўшти сотиш, бир центнер гўштнинг таннархини 40 сўмгача тушириш учун курашмоқда. Чўчқаларни кўплаб боқишнинг моҳир устаси ўз ваъдасининг устидан чиқмоқда. Жўра Султонов ҳозир 1476 чўчқани парвариш қиляпти. Шу йилнинг бошидан бери давлат қабул пунктига 320 центнер чўчқа гўшти топширди. Ўртоқ Султонов самокормушкадан, автопоилкадан яхши фойдаланмоқда, ем-хашакни ташиб келтиришда, чўчқалар юрадиган лагерларни тозалашда механизмларни қўлланмоқда. Бу эса унга гўшт етиштиришни анча арзонлаштириш, бир ўзининг 800—1000 бош чўчқани парвариш қилиш имкониятини бермоқда.

Ўзбекистондаги бошқа чўчқабоқарлар — 1000 центнердан гўшт етиштириш учун курашувчилар ҳам кенг оммага танилганлар. «Бойсун» совхозининг чўчқабоқари **К. Маматов** ўтган йили чўчқаларни семиртириб 1000 центнер гўшт олди, бу йил эса 1600 центнер чўчқа гўшти етиштиришга сўз берди. У кенгашда гўшт етиштириш ва давлатга сотиш йиллик планини партия XXII съезди очиладиган кунгача бажаришга ваъда қилди.

Кенгаш қатнашчилари «Ударник» совхозининг чўчқабоқари **Я. Кирилловнинг** сўзларини зўр қизиқиш билан тингладилар. Я. Кириллов ўтган йили мажбуриятдаги 1000 бош чўчқа ўрнига 1370 бош чўчқани боқиб семиртирди ва давлатга 1270 центнер семиз гўшт топширди, маҳсулот таннархини пландагидан 5 процент ва аввалги йилдагидан 16 процент камайтирди. Бу йил дейди, Я. Кириллов, давлатга 1500 центнер гўшт етказиб берилади, ҳозирданоқ салкам 300 центнер гўшт сотилди.

Сталин районидаги Калинин номли колхоз чўчқабоқари **Н. Г. Бабичнинг** сўзи ҳам кенгаш қатнашчиларини жуда қизиқтирди. Фақат бизнинг колхоздагина эмас, дейди у, райондаги бошқа хўжаликларда ҳам чорвачиликнинг тез кўпаядиган тармоғига катта эътибор берилабошлади. Тезда яхши натижага эришилди. Калинин номли колхозда чўчқалар тўрт баравар кўпайди, бутун район бўйича эса икки баравар ошди. Ҳозир районда колхозлараро чўчқачилик фермалари ташкил қилинмоқда. Бу эса арзон гўштни кўплаб етиштириш имкониятини беради.

ИЛҒОР ЧЎЧҚАБОҚАРЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИДАН

<>

Нотиқнинг илғорлар —машъаллар ўз тажрибаларини бошқаларга ўргатиш билан бирга қолоқ фермаларни ҳам оталикка олишлари керак, деган сўзи кенгаш қатнашчилари томонидан якдиллик билан маъқулланди.

Кенгаш қатнашчилари — Беруний номли совхознинг чўчқабоқари **Э. Йўлдошев,** «Совой» совхозининг чўчқабоқари **А. Қозоқбоев,** Охунбобоев районидаги Охунбобоев номли колхознинг чўчқабоқари **Е. М. Яроцкая,** «Ҳазарбоғ» совхозининг чўчқабоқари **Л. С. Мазуренко,** Рометон районидаги Сталин номли колхознинг чўчқабоқари **М. П. Казанина,** «Бўка» совхозининг чўчқабоқари **Н. И. Иовлев,** Главзаготскотооткормнинг Андижондаги молларни бўрдоқига боқиш базасининг ходими **Е. С. Воеводин,** «Партия XXI съезди» совхозининг чўчқабоқари **С. Муҳиддинов,** «Октябрь 40 йиллиги» совхозининг чўчқабоқари **Р. Султонов** ўртоқлар ва бошқа кўпгина новаторлар бирин-кетин минбарга чиқадилар. Улар ҳамма ишда ҳам муваффақиятни яхши танланган кадрлар ҳал қилади, дедилар. Кейинги вақтларда ўрта маълумотга эга бўлган ёшлар фермаларга кўплаб келабошладилар. Лекин бу ҳали оз, комсомолларни жамоат чорвачилигининг чўчқачилик каби муҳим тармоғида ишлашга дадилроқ даъват этиш керак.

МОЛ ТУЁҒИНИ КЎПАЙТИРИШ — ЭНГ МУҲИМ ИШ

Кенгашда кўпгина районлар ва областларда чўчқачилик ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги, бу муҳим иш билан етарли шуғулланилмаётгани қайд қилинди. 483 колхоз ва 18 совхоздаги чўчқалар 100 — 200 тадан ошмайди. Бу — етарли эмас, албатта. Гўштни кўп етиштириш учун моллар туёғини ошириш, уларнинг наслини яхшилаш, наслчилик ишларини яхши йўлга қўйиш талаб этилади. Ана шу йўл билангина бу йил гўшт етиштиришни кўпайтириш ва давлатга бир неча ўн минг тонна чўчқа гўшти сотиш, бундан кейинги йилларда эса бу кўрсаткични бир ярим баравар ва ундан ҳам кўпроқ ошириш мумкин.

Тажриба колхозлараро чўчқачилик фермаларини ташкил қилиш — жуда фойдали ва истиқболли иш эканлигини яққол кўрсатди. Бундай бирлашмани кооператив йўли билан ташкил қилиш даставвал Андижон областида бошланди. Ҳозир колхозлараро фермалар бошқа областларда ҳам ташкил этилмоқда.

> *ЧЎЧҚА — ГЎШТ МАНБАИДИР*
>
> *Халқимизга барра, ёғлиқ, семиз гўшт етказиб бераман деган чорвадор хўжаликнинг бу сердаромад тармоғини ривожлантиришга эътибор берсин.*
>
> Мамлакатимизнинг донгдор чўчқабоқари Ярослав Чиж ва унинг ўзбекистонлик издоши Жўра Султоновларнинг тажрибаларини қўлланиб, чўчқаларни группаларга ажратиб боқайлик.
>
> **Бўрдоқига боқиш намунали ташкил этилса, суткасига ҲАР БИР ЧЎЧҚАНИНГ ЎРТАЧА 600—700 ГРАММДАН СЕМИРИШИНИ ТАЪМИНЛАГАН бўламиз.**
>
> *Шунга эришайликки, давлатга гўштга топшириладиган ЧЎЧҚАНИНГ ЎРТАЧА ОҒИРЛИГИ 100 КИЛОГРАММДАН КАМ БЎЛМАСИН!*
>
> **Она чўчқалардан кўплаб бола олиб, бўрдоқига боқиладиган чўчқалар сонини муттасил кўпайтираборайлик!**

Уйчидаги колхозлараро чўчқачилик базасининг директори **И. И. Шурок** ана шундай хўжаликларда чўчқаларни катта группаларга ажратиб боқишнинг афзалликлари ҳақида батафсил сўзлаб берди. Бу ерда кўпгина ишлар механизациялаштирилган, чўчқаларни боқишнинг илғор усуллари қўлланилмоқда. Натижада ҳар бир центнер гўшт етиштиришга фақат 5,3 озуқа бирлиги сарфланяпти, холбуки илгари колхозларда бир центнер чўчқа гўшти етиштириш учун 12 — 15 озуқа бирлиги сарфланар эди. Ҳар бир чўчқанинг бир кеча-кундузда 600 грамм ва ундан ҳам кўпроқ семиришига эришилмоқда.

Совхозларда чўчқачиликни ривожлантириш учун жуда катта имкониятлар бор. Кенгаш қатнашчилари Самарқанд областидаги 8-совхоз директори **Н. Ф. Разиннинг** нутқини тинглаб, бунга ишонч ҳосил қилдилар. Ўтган йили бу ерда подадаги чўчқалар 9 мингтага етказилди, бу йил эса 14 минг бош бўлади. Давлатга топширилаётган ҳамма гўштнинг 88 процентга яқинини чўчқа гўшти ташкил этади. Бундай юқори кўрсаткичларга бир марта болалайдиган чўчқаларни кўпайтириш йўли билан эришилмоқда.

Совхозда чўчқа болаларини ўстириш ва уларни бўрдоқига боқиш яхши ташкил қилинганлиги натижасида 1960 йилдаёқ ҳар 100 гектар ҳайдаладиган ер ҳисобига 52,4 центнердан гўшт, бошқа қолган ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 14,5 центнердан гўшт етиштиришга муваффақ бўлинди. Бу йил ҳар юз гектар ҳайдаладиган ер ҳисобига 63,1 центнердан, қолган бошқа ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 17,3 центнердан гўшт етиштириш вазифаси қўйилди.

1-«Ғаллаорол» совхозида чўчқачиликни ривожлантириш соҳасида қилинган катта ишлар диққатга сазовордир. Бу совхоз директори **Л. Ф. Мамонтов** кейинги тўрт йил мобайнида хўжаликда чўчқалар тўрт баравардан зиёдроқ **кўпайганлигини айтди.** Бу йил подадаги чўчқалар камида 22 мингтага етказилади, давлатга 6500 центнерга яқин чўчқа гўшти етказиб берилади. Бу эса совхозда етиштириладиган ҳамма гўштнинг 65 процентини ташкил этади.

Ўртоқ Мамонтов чўчқаларнинг оғир касалликларини йўқотиш соҳасида хўжаликда кўп ишлар қилинганини айтиб берди. Жумладан, ринит каби юқумли касаллик тугатилди. Ферма ходимларини моддий жиҳатдан рағбатлантириш системаси ишлаб чиқилди, бу эса чўчқалардан кўп бола олиш ва ҳаммасини сақлаб қолиш имкониятини бермоқда.

ЧЎЧҚАБОҚАР МЕХАНИЗАТОР ҲАМ БЎЛСИН

Кўп чўчқабоқарлар илғорлардан намуна олиб механизаторликни ўрганмоқдалар ва машинани эгалламоқдалар. Кенгашда сўзга чиққан кўп ўртоқлар бу ташаббусни якдиллик билан маъқулладилар ва колхоз ҳамда совхозларнинг чўчқабоқарлари ўртасида механизатор бўлиш учун кураш оммавий тус олсин, деган истакни билдирдилар.

Фарғона районидаги «Ёш ленинчи» колхозининг чўчқабоқари **А. Ясенева,** Калинин районидаги Охунбобоев номли колхознинг чўчқабоқари **И. Ф. Токарев,** «Қўқон» совхозининг чўчқабоқари **Г. Остраcтин,** 4-«Вревский» совхозининг чўчқабоқари **Р. Усейнов** ва бошқалар чўчқачилик фермаларини механизациялашга ҳали ҳам етарли эътибор берилмаётганини кўрсатиб ўтдилар. Ҳолбуки, фермадаги ишларни механизациялаш, чўчқабоқарларнинг меҳнатини анча енгиллаштириш, ишлаб чиқариш харажатларини бир неча бор қисқартириш имкониятини беради.

Бир қатор хўжаликларда озуқаларни майдалайдиган ДКУ машинаси бор. Бу машина билан ажойиб юқори сифатли озуқа — беда уни тайёрлаш, кунжарани майдалаш, ғўза пўчоғини янчиш, ун тортиш мумкин. Афсуски, озуқа майдалагичлардан кенг фойдаланишга етарли эътибор қилинмаяпти. Яқинда ташкил этилган «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва унинг жойлардаги ташкилотлари чўчқачилик фермаларидаги ишларни механизациялаш билан яқиндан шуғулланиши керак.

Самарқанд областидаги 8-совхознинг чўчқачилик ишларини механизациялаш соҳасидаги ташаббуси кенгаш қатнашчилари томонидан жуда маъқулланди. Бу ерда самокормушкалардан, автопоилкалардан, озуқа тайёрлайдиган, лавлагини майдалайдиган машиналардан кенг фойдаланилмоқда.

1-«Боёвут» совхозининг чўчқабоқари **П. И. Жуковский** айтдики, чўчқалар бедапояларда «электр подачи» усулида ейиб боқилмоқда. Тажриба шуни кўрсатдики «электр подачи» 5-6 чорвадорни чўчқа боқишдан озод этади. Нотиқ бошқа колхоз ва совхозларда ҳам бундай жиҳозни ўрнатишни тавсия этди.

РЕЗЕРВЛАРНИНГ ЧЕГАРАСИ ЙЎҚ

Мустаҳкам ем-хашак базасига эга бўлмасдан туриб чўчқачиликни янада ривожлантириб бўлмайди. Кенгашда сўзга чиққан ҳамма нотиқларнинг сўзида ана шу нарса қайд қилинди. Озуқабоп экинлар — қанд лавлаги, беда, хашаки тарвуз, хашаки қовоқ, арпа экиш учун ер ажратиш имконияти бўлмаган битта ҳам колхоз ва совхоз йўқ.

Чўчқаларнинг озуқа рационида маккажўхори катта ўринни эгаллайди. Шунинг учун бу йил «дала маликаси»га алоҳида эътибор бериш керак. Чорвачиликнинг ҳамма тармоқларини, шу жумладан чўчқачиликни етарли озуқа билан таъминлаш билан бирга страхование запасига ҳам эга бўлиш, маккажўхоридан бир йилда икки марта ҳосил олиш вазифаси қўйилди. Бунинг учун ҳамма областларда, ҳатто Хоразм области ва Қорақалпоғистонда ҳам катта имкониятлар бор.

Озиқ-овқат чиқиндилари чўчқаларнинг озуқа базасини кенгайтиришда жуда катта резервдир. Тошкент, Самарқанд, Андижон ва бошқа йирик шаҳарларда ҳамда республиканинг аҳоли яшайдиган пунктларида озиқ-овқат чиқиндилари кўп миқдорда топилади. Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институтининг младший илмий ходими **А. Д. Недялков** ўз сўзини ана шу масалага қаратди.

Тбилисининг, Новосибирскнинг ва бошқа саноат марказларининг тажрибаси, деди шаҳар ижроия комитети умумий овқатланиш бошқармасининг чорвачилик бўлими бошлиғи **А. Ш. Шахобов,** Тошкентда қўлланилмоқда. Тошкент шаҳар ижроия комитетининг чўчқаларни бурдоқига боқадиган хўжаликлари озиқ-овқат чиқиндиларидан яхши фойдаланиб чўчқаларнинг тез семиришига эришмоқдалар. Ўтган йили бу ерда 4700 центнердан кўпроқ чўчқа гўшти етиштирилди. Гўшт етиштиришни кўпайтириш мақсадида яқинда Тошкент атрофида ихтисослаштирилган йирик совхоз ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилинди.

Кенгашда ҳозирча етарли фойдаланилмаётган бошқа резервлар—тери орасига юбориладиган препаратлар ва антибиотиклар ҳақида ҳам гапирилди. Республика ветеринария лабораториясининг директори **Ф. Ф. Пергат** ва бошқа нотиқлар чўчқаларни бурдоқига боқишда бундай препаратлардан фойдаланиш чўчқаларнинг бир кеча-кундузда семиришини 10-20 процент ва ундан ҳам кўпроқ ошириш учун шароит яратишини айтди.

Охунбобоев районидаги Охунбобоев номли колхоз чўчқабоқари Е. М. Яроцкаянинг тажрибаси ҳар тарафлама қўллаб-қувватлашга сазовордир. У чўчқачилик фермасида мавжуд имкониятлардан моҳирлик билан фойдаланмоқда. Ўртоқ Яроцкая ўз фермасида курка боқмоқда. Бунинг учун у махсус дон олмайди, дон талаб қилинмайди ҳам. Куркалар ем-хашак чиқиндилари билан боқилмоқда. Бундай чиқиндилар фермада доим етарли бўлади. Елизавета Мартиновна чўчқа гўштини кўп миқдорда етиштириш билан бирга ўтган йили деярли ҳеч нарса харажат қилмасдан туриб 1 тонна курка гўшти олди. У бу йил 200 та курка боқиш ва улардан 2 тоннадан кўпроқ гўшт етиштиришга сўз берди.

Чўчқабоқарларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш тўғрисидаги масала ҳозирги шароитда муҳим аҳамиятга эга эканлигини кенгаш қатнашчилари алоҳида таъкидладилар.

Кенгашда республикадаги барча чўчқабоқарларга қарата мурожаат қабул қилинди.

В. БАНДУРКИН, О. ПАНОВА.
(ЎзТАГ мухбирлари).

Суратда: Тошкентда бўлиб ўтган чўчқабоқарларнинг республика кенгаши қатнашчиларидан бир группаси (чапдан): Қорақалпоғистон АССР «Беруний» совхозидан Эгамберди Йўлдошев, Тошкент область, «Бўка» совхозидан Николай Иовлев, Тошкент областидаги «1-Май» совхозидан Хатима Валикаева, Самарқанд область Жиззах районидаги «Москва» колхозидан Евгения Бочарова, Андижон область Андижон районидаги Сталин номли колхоздан Жумабой Отабоев ўртоқлар.

Б. Мазур фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

РЕСПУБЛИКА ХОТИН-ҚИЗЛАРИ СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

ЗАРБДОРЛАР

Суратда: коммунистик меҳнат ва юксак маданият шаҳри номини олиш учун курашаётган чирчиқликлар сафида дадил қадам ташлаётган зарбдор хотин-қизлардан (чапдан) Ҳалима Тоғаева, Лилия Кабакова, Дилбар Носирова ва Пелагея Тюкова ўртоқлар.

Заводга кираверишдаги подъезд олди одатдагидан гавжум. Ўспирин йигит-қизлар, эгнидан ҳали ҳарбий гимнастёркаси ечилмаган йигитлар бир-бири билан нималар ҳақидадир бахслашарди.

— Биринчи навбатда 10-синфни тугатиб келганларни олишар экан.

— Йўқ, биринчи галда ҳарбий хизматини ўтаб қайтганларни, — дерди иккинчиси.

Шунда кадрлар бўлимининг ходими:

— Янги цех ташкил этилган, ҳаммаларингизни ҳам қабул қиламиз, — деб ёшларни суюнтирарди.

— Тезроқ расмийлаштиракоқолинг, — ходимни шоширтирарди, меҳнатга ташна гимнастёркали йигит.

Улар кираверишда «Меҳнат зарбдорлари» деб ёзилган доскадаги суратларга алоҳида меҳр билан неча бор тикилиб олишди, зарбдорларнинг исм-фамилияларини қайта-қайта ўқиб чиқишди. Уларнинг дилларидан «меҳнат илғорлари, меҳнати туфайли ҳурмат орттирганлар» деган фикрлар ўтди.

«Кошкийди биз ҳам шулар қаторидан жой олсак-а!» деяётгандай суратларга ҳавас билан қарашарди ёшлар.

Уларнинг бунчалик ҳавасини келтирган бу суратдагилар кимлар ўзи? Доскага суратлари қўйилган, номлари бутун коллективга таниш бўлган кишилар билан танишиш ва улар билан суҳбатлашиш мақсадида завод ичкарисига кирдик.

Қотмадан келган, паст бўйли, ёқимтойгина жувон кўзимизга иссиқ кўринди. Унинг ёнида новчадан келган икки юзи олмадай яшнаб турган барвастагина қиз ҳам бор эди. Бунисини ҳам илгари кўргандаймиз.

— Кечирасизлар, биз сизларни танигандек бўляпмиз, — дедик уларга тикилиб.

— Марҳамат, танишишингиз мумкин, бош контролёр Пелагия Прокофьевна Тюкова, — ёқимтойгина жувонни кўрсатиб таништиракетди унинг ёнидаги шўх қиз.

— Ундай бўлса филерщица Лилия Георгиевна Кабакова билан ҳам танишиб қўйингиз, — деди жувон шеригига меҳр билан қараб.

Бошқалар қатори буларнинг ҳам суратларини «Ҳурмат тахтаси»да кўрган эдик. Улар билан суҳбат давомида бошқа қидирганларимизни ҳам топиб олдик. Ҳалима Тоғаева, Дилбар Носировалар ҳам биз сўроқлаб юрган меҳнат зарбдорлари эди. Заводда илғор аёллар анчагина. Аммо биз юқоридаги суратда табассум билан боқиб турган ана шу тўрт дугона билан суҳбатлашишга улгурдик, холос.

Бу қизлар Чирчиқ шаҳридаги қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар заводининг смена мастерлари, коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиқлари ва зарбдорларидир.

— Ишимиздаги ҳар бир камчиликни вақтида бартараф қилиш учун янги тадбир қўллаяпмиз, — ҳикоя қиларди бош контролёр Пелагия. — Смена иш бошлашидан аввал беш минутлик йиғилиш ўтказиб оламиз. Шунда маҳсулотнинг сифатидан озгина бўлса ҳам камчилик топилса, айбдори дарҳол огоҳлантирилади. Унинг сабаби аниқланиб, тузатиш чораси кўрилади. Бу, яхши натижа бермоқда. Муттасил юқори сифатли маҳсулот беряпмиз, планимиз ҳам чакки эмас, кунлик нормани 1,5 ҳиссага етказмасак, кўнгил жойига тушмайди.

Бу ишчан аёл меҳнатдагина эмас, балки жамоат ишларида ҳам актив. У шаҳар Советининг депутати, завод касаба союз комитетининг аъзоси.

Мана, Пелагиянинг ёнидаги Лилия — бу қувноқ қиз филерщицалик вазифасини бажаради.

— Жуда нозик, ингичка толали симлар тайёрлаймиз, — дейди у. — Касбимни жондан севаман. Мен ўқийдиган 13-мактабни завод ўз оталиғига олган эди. Бу ерда ҳунар ўргандик. Ўша пайтдаёқ шу касбга ишқим тушиб қолди. Етуклик аттестатини олгач, тўғри заводга келдим. Икки йил ичида кўп нарса ўргандим, — у жуда мамнун гапирарди.

— Лилия инженер бўлмоқчи. Ўрта Осиё Политехника институтининг Чирчиқдаги филиалининг кечки бўлимида ўқийди, — дугонаси камтарлик қилиб айтмаганини Пелагия айтиб берди.

Дилбарнинг иши ҳам жуда мураккаб экан. Аммо, у машинани алоҳида ҳушёрлик билан бошқарарди. Унинг қўллари жадал ҳаракат қилар, бутун вужуди билан ишга берилган. Дилбарнинг ишига ҳалақит бергимиз келмади.

— Дилбар тайёрлаётган маҳсулот фақат аъло сифатга қабул қилинади. Бизнинг чевар қизларимиз қўлидан чиққан маҳсулотлардан чет эллик дўстларимиз ҳам мамнун, — унинг ишидан хурсанд бўлиб гапирарди Дилбарнинг устози Зоя Степанова. — Дилбар жамоатчи қизларимиздан, уни шаҳар меҳнаткашлари область Советига депутат қилиб сайлашган.

Контролёр браковкачи Ҳалима Дилбарнинг дугонаси. Улар бир мактабда таълим олишган. Иккиси мактабни битиргач, тўғри заводга келишган. Ҳозир иккови мусобақадош. Заводнинг илғор ишчилари. Хуллас, бу қизлар бахтини, ҳурмат ва шарафини меҳнатдан топган қизлар экан.

Ф. УСМОНОВА.

ЁШ ҲУНАРМАНДЛАР СЕВГАН САРОЙ

Шу кунларда пойтахт меҳнат резервларининг маданият саройида бўлган киши кўпгина янгиликларнинг шоҳиди бўлади. Чиндан ҳам ҳозир бу ерда ёшларни қизиқтираётган турли тадбирлар амалга оширилмоқда. Мазкур маданият ўчоғи ўзининг хор, драма, музика тўгаракларидан тортиб, ёш мастерлар маданият университетига ҳам эга. Шунинг учун ҳам сарой кечқурунлари кун бўйи меҳнат завқини сурган ёш ҳунармандлар билан гавжум бўлади.

— Белгиланган тадбирларнинг қизиқарли бўлиши аввало тўгарак раҳбарларининг маҳоратига боғлиқ экан,— дейди бош бадиий раҳбар А. Гацулер.—Шу туфайли кейинги вақтда тажрибали ходимлар жалб этилди. Натижада физкультура тўгарагига ҳам эга бўлдик. Тўгарак аъзоларининг кучи билан «Техника лекторийси» очилди. Лекторий машғулоти ҳафтасига икки марта ўтказилмоқда. Тингловчилар машғулотларда ўзларини қизиқтирган кўпгина саволларга тўлиқ жавоб олмоқдалар. Айниқса, «Техника тараққиёти», «Фан ва техника ҳамкорлиги» каби темаларда бўлиб ўтган савол-жавоб кечаларига юздан ортиқ киши қатнашди. Пойтахтимизнинг таниқли олимлари ва фан арбоблари ўтказган суҳбатлар ҳам катта қизиқиш билан тингланди.

Маданият саройи ҳаваскорларининг пахта йиғим-терими даврида ўтказадиган тадбирлари ҳам рангбаранг. Шунинг учун ҳам улар шу кунларда азамат пахтакорлар учун қизиқарли программада тамошалар тайёрлашмоқда. Ўзбек халқ чолғу ансамбли тўгарагининг бу соҳадаги иши айниқса диққатга сазовордир. Бадиий ҳаваскорларнинг Бутуниттифоқ кўригида биринчи ўринни олган бу коллектив яқин кунлар ичида пахта далаларига чиқиб, ўз репертуаридаги янги номерларни намойиш қилади.

Л. ФАЙЗУЛЛАЕВА.

МЕТАЛЛ-ЛОМ ТЎПЛАМОҚДАЛАР

ЧИНОЗ. Жданов номли 3-ўрта мактабнинг пионер ва ўқувчилари металл-лом тўплаш ойлигига қўшилиб, ҳозиргача 10 тоннадан ортиқ темир-терсак йиғдилар. Ёшлар металл-лом йиғишни яна давом эттирмоқдалар. Бу ишда уларга мактаб пионер вожатийси ўртоқ Н. Шоназаров бошчилик қилаётир.

Ж. Ҳасанбоев, М. Устабобоев.

* * *

ОҚҚЎРҒОН. «Оққўрғон» совхозидаги 23, 30, 34-мактаб ўқувчилари дарсдан бўш вақтларида темир-терсак тўпламоқдалар. Болалар йиққан бу ўнлаб тонна қимматбаҳо хомашё заводларга топширилди. Металл-лом йиғишда райондаги Тельман номли 4-мактаб ўқувчилари айниқса ғайрат қилишмоқда. Ўқувчилардан Раҳмат Исроилов, Парда Жўраев, Саҳобат Оққулова, Сайдаз Расулматов кабиларнинг ҳар бири 250 килограммдан металл-лом йиғиб беришга аҳд қилишган.

М. Хўжаев. М. Ойдинов.

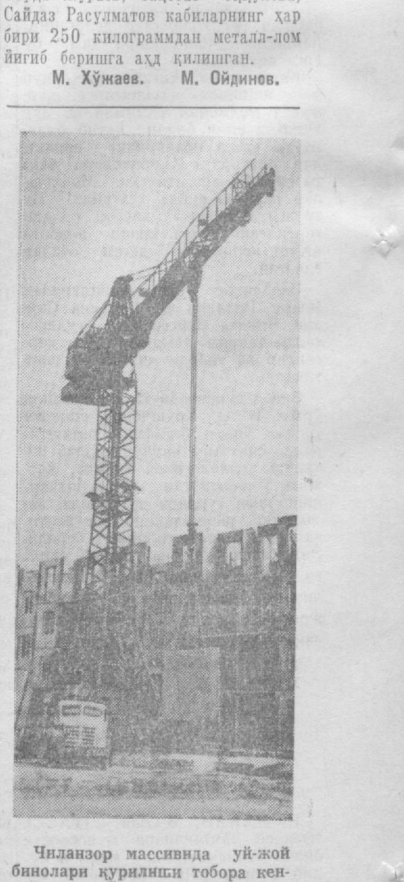

Чиланзор массивида уй-жой бинолари қурилиши тобора кенгаймоқда. Суратда: йирик панеллардан тўрт қаватли янги уй йиғилаётган пайт.

А. Абалян фотолари.

СОВЕТ ГРУЗИЯСИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ

ЖУРНАЛИСТЛАР МАРКАЗИЙ УЙИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

МОСКВА, 8 май. (ТАСС). Ўн иккинчи майда Грузияда Совет ҳокимияти ўрнатилган ва Грузия Коммунистик партияси ташкил топган куннинг 40 йиллиги нишонланади. Ана шу ажойиб, тарихий кун муносабати билан бугун Журналистлар марказий уйида совет ва чет эл мухбирларининг матбуот конференцияси бўлди. Грузия ССР Министрлар Советининг СССР Министрлар Совети ҳузуридаги доимий вакили, Грузия ССР Олий Совети депутати И. Д. Артмеладзе ахборот берди.

Совет Грузиясининг меҳнаткашлари, деди ўртоқ Артмеладзе, қирқ йилдан буён улуғ Ватанимизнинг барча халқлари билан биргаликда янги жамият қурмоқдалар. Грузин халқининг фидокорона меҳнати, унинг коммунистик қурилиш соҳасида эришган муваффақиятлари Совет Иттифоқи меҳнаткашларининг ютуқлари билан чамбарчас боғланган.

Грузин халқи 40 йил мобайнидаги қаҳрамонона кураш ва меҳнат якунларини қонуний фахрланиш туйғулари билан тўпламоқда. Совет ҳокимияти йилларида Грузия ССРнинг эришган барча муваффақиятлари ленинча миллий сиёсатни, халқларнинг тенг ҳуқуқлиги ва дўстлиги сиёсатини амалга ошириш натижаси, СССР халқларининг бир-бирларига кўрсатаётган доимий ўзаро ёрдами натижаси ва, аввало, улуғ рус халқи ёрдами натижасидир.

И. Д. Артмеладзе грузин ва рус халқларининг қадимий алоқалари тўғрисида, Грузияда революцион ҳаракатнинг ривожланиши, Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши тўғрисида ва грузин халқининг беш йилликлар давомида эришган муваффақиятлари тўғрисида батафсил сўзлаб берди. В. И. Лениннинг кўрсатмасига мувофиқ, республикани индустрлаштириш гидроэнергетика хўжалигини ривожлантиришдан бошланди.

Жонажон Коммунистик партия, унинг Марказий Комитети ва Совет ҳукумати теварагига маҳкам жипслашган грузин халқи, деди ўртоқ Артмеладзе, коммунистик қурилишнинг буюк тарихий вазифаларини амалга ошириш учун ўз куч ва ғайратини аямайди; етти йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун, КПССнинг XXII съездини янги муваффақиятлар билан кутиб олиш, коммунизмнинг буюк тантанаси ишига муносиб ҳисса қўшиш учун ҳамма чораларни кўради.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШНИ ЯНАДА КЎПАЙТИРАЙЛИК

БАҒДОДЛИК ПИЛЛАЧИЛАР ИЗИДАН

УСТА ПИЛЛАЧИ

Усмон ота Қурбоновни колхозчилар «уста пиллачи» деб тарифлашади. Усмон ота ҳақиқатан ҳам ана шундай таъриф ва тавсифга сазовор кексалардандир. У ўтган йили 2,5 қути қурт уруғидан 300 килограмм юқори сифатли пилла олди.

Гулистон районидаги Крупская номли колхознинг донгдор пиллачиси Усмон ота Қурбонов бу йил 3 қути қурт уруғининг ҳар қутисидан 130 килограммдан пилла топшириш учун курашмоқда. Шу мақсадда у қуртларни яхши парваришлади. Хонанинг ҳарорати, намлиlик даражасининг нормал бўлишини таъминлади, барг ўз вақтида етказиб бериб турилди. Натижада қуртлар эрта дастага кириб пилла ҳосили мўл бўляпти. Ота пилла теришни сифатли ўтказиб, албатта мажбуриятни бажаради.

Х. САФАРОВ.

100 КИЛОГРАММДАН ПИЛЛА УЧУН

Ҳар қути қурт уруғидан 100 килограммдан пилла оламиз.

Чиноз районидаги Киров номли колхоз пиллачиларининг аҳди шу. Улар ўз ваъдаларига амалий иш билан жавоб бериш учун дастлабки кунларданоқ ипак қурти парваришига жиддий эътибор бердилар. Қурт боқиладиган хоналар вақти-вақти билан шамоллатиб турилди, қуртларга ўз вақтида барг ташланди. Бу ерда бир грамм ҳам баргнинг нобуд бўлишига йўл қўйилмади, баргдан тежаб-тергаб фойдаланилди.

Самарали меҳнат зое кетмади. Қуртлар қисқа вақт ичида ипак ўрашга киришди. Валя Чернишева, Умри Абдуҳакимова ўртоқлар бошлиқ пиллачилик звеноларида, айниқса, қуртлар барвақт ипак ўрайбошлади. Бу звенолар пилла теришга киришдилар.

А. ШОКИРОВ.

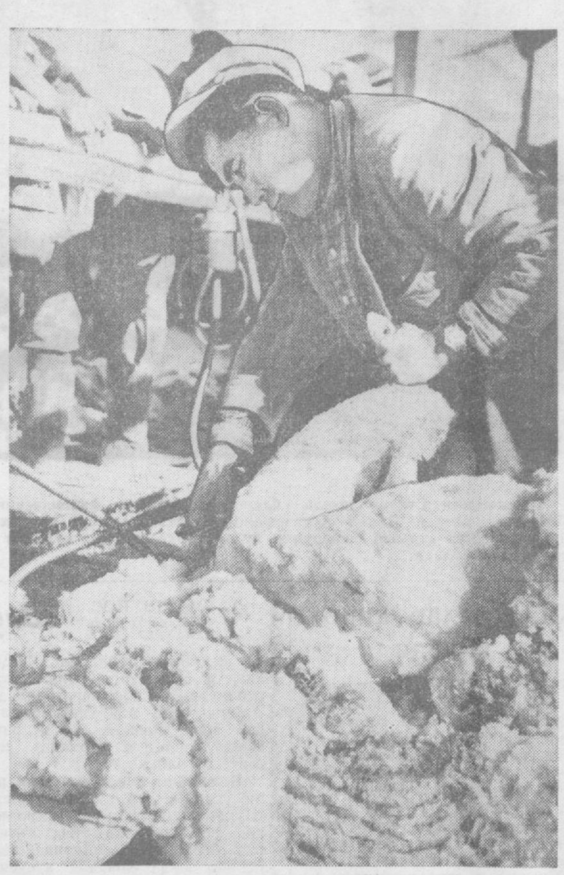

Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхозда жун қирқиш қизғин бормоқда. Колхоз чорвадорлари ҳар бир қўйдан давлатга 4—4,5 килограммдан сифатли жун қирқиб топшириш учун курашмоқдалар. Суратда: колхозчи Жумабой Юнусов иш устида.

А. Абалян фотоси.

Жадал усул билан

СИРДАРЁ. Карл Маркс номли колхознинг коммунист ўртоқ Ш. Гемиров бошчилик қилаётган пиллачилик бригадаси аъзолари қуртларни жадал усулда боқиб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Бригаданинг Ҳолбуви Раҳимова, Тошбуви Ўнғалова, Адолат Жўраева, Пардабой Алдаберганов, Дўстмурод Ҳасанов сингари аъзолари ҳар қути қурт уруғидан 120—130 килограммдан пилла олишга аҳд қилдилар.

Шу кунларда колхоз қуртхоналарида ва тут майдонларида иш қизғин. Тўйдириб ва нормал шароитда боқилган пилла қуртлари эрта ҳосилга кирди. Хоналарга кирсангиз, ғуж-ғуж дасталар орасида оппоқ пилла ҳосилини кўрасиз. Илғорлар пилла ҳосили териш ва уни давлатга топширишни ҳам бошлаб юбордилар. Ўз аҳдларининг уддасидан чиқиш учун астойдил меҳнат қилаётган моҳир пиллачилар кундан-кунга ғайрат қилмоқдалар.

О. ЭРГАШЕВ.

Фидокорона меҳнат самараси

Етти йилликнинг учинчи йилида ҳар қути ипак қуртидан 61 килограммдан юқори сортли пилла ҳосили етиштириш учун бел боғлаган Ленин номли колхознинг пиллачилари ипак қурти парваришининг дастлабки кунлариданоқ самарали меҳнат қилдилар.

Бу ерда ҳар битта ипак қуртининг соғлом ва бақувват ўсиши учун астойдил кураш олиб борилди. Қуртхоналар доимо тоза сақланди, қуртларга вақти-вақти билан барг ташлаб турилди, баргдан тежаб-тергаб фойдаланилди.

Колхоз пиллачиларининг самарали меҳнати туфайли ипак қуртлари 19 кун деганда ипак ўрайбошлади. Шу кунларда колхозда пилла териш ишлари қизғин давом этмоқда. Хонбиби опа Мусанова пилла теришни биринчи бўлиб бошлаб берди. У ҳар қути ипак қуртидан юз килограммдан ошириб ипак топширмоқчи.

К. БЕГМАНОВ.
Бекобод райони.

ДОЛЗАРБ КУНЛАРДА

Биз Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхознинг пахта далаларидамиз. Далада қудратли универсалларнинг овози гурилламоқда. Яхши тайёргарлик кўрган механизаторлар ўз агрегатларининг рулини моҳирлик билан бошқариб, аниқ квадратлар ҳосил қилинган далаларда ғўза қатор ораларига ишлов беришяпти.

— Бултур колхозимиз пахта тайёрлаш планини ортиғи билан бажарди, — дала айланар эканмиз, правление раиси Ашур ака ҳикоя қилакетди, — аммо лекин бу бизни қаноатлантира олмайди. Агарда ҳамма бригадаларимизда ҳам кўчатнинг бир текис қалинликда бўлишини таъминлай олганимизда натижа янада қувончлироқ бўларди. Биз баъзи бригадаларда бунга эриша олмадик. Ҳа, шундай. Кўчатдан панд едик. Кейинги пушаймонимиз эса тарози босмади.

— Бу йил ўтган йилги камчиликка йўл қўймаслик учун ҳаракат қиляпмиз, — раис сўзида давом этди, — колхозимизда тузилган қишлоқ хўжалик новаторлари кенгаши аъзолари ҳар гектар ерда қандай қилиб нормал қалинликда кўчат сақлаб қолиш мумкинлиги ҳақида ўзларининг қимматли маслаҳатларини бермоқдалар. Улар даставвал гектарларнинг тўла бўлиши учун кураш олиб бориш лозимлигини алоҳида уқтирдилар. Ундан кейин карталарни яхлитлаштириб, кафтдек текис қилишга эътиборни кучайтирдик. Бу ишни фақат механизмлар ёрдами билан бажардик. Ўтган йили бизда бир центнер пахтанинг таннархи эски пул ҳисобида 171 сўмга тушди. Бу жуда қиммат. Область қишлоқ хўжалиги новаторлари кенгашида Янгиер районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсунбой ака Латипов «бизда бир центнер пахтанинг таннархи эски пул ҳисобида 110 сўмдан ошгани йўқ» деб айтган эди. Биз ҳам бу йил иложи борича техникага зўр берамиз.

Дала айланишда давом этмоқдамиз. Раис ҳозиргина универсал юриб ўтган эгатнинг у ер-бу ерини ковлаб кўрди. Яхши, культивация кўнгилдагидек. Хурсанд бўлган раис бу йил механизаторлар билан ишлаш яхши йўлга қўйилганлиги тўғрисида гапириб берди.

Ўтган йили Санақул Жабборов бошлиқ бригадада бир универсалчи экишдан тортиб, то ғўза парвариши тамомлангунгача бир ўзи ишлаган экан. Маълум бўлдики, бу универсалчи ҳосилнинг тақдирига ўзи жавобгар эканлигини чуқур ҳис қилган. Бирон туп кўчатнинг нобуд бўлишига йўл қўймаган. Натижада бригада она-Ватанга йиллик планнинг 130 проценти миқдорида пахта сотган. Қўшни бригадада эса икки универсалчи ишлаган. Сифат учун эмас, сон учун кураш кетган. Улар мўл ҳосил тақдири ҳақида эмас, ўз шахсий манфаатлари ҳақида ўйлашган. Ишнинг сифатини текшириб оладиган киши бўлмаган. Шунинг учун ҳам кўчат нобуд бўлиб, ҳосил камайиб кетган.

— Йўқ, бу йўл билан кўчатни нормал сақлаб қолиш, ҳосилдорликни ошириш мумкин эмаслигига кўзимиз етди, — Ашур ака ҳақ гапни айтди, — энди карталарни ҳар бир универсалчига биркитиб қўйдик. Улар шу картада ўзлари чигит экадилар, ўзлари парвариш қилишади, кўчатга ҳам, ҳосилга ҳам ўзлари жавоб беришади.

Ашур ака грейдерлар билан ҳар куни 40 гектаргача ер текисланганлиги, бу кучли механизм билан ўнқир-чўнқирларни, баланд-пастликларни, бўлтакларни теп-текис қилиб юбориш мумкинлиги, шу механизм ёрдами билан илгари пўстдумбага чиқарилган ерлар ҳисобига пахта майдони 15 гектарга кенгайганлиги тўғрисида сўзлаб берди.

15 гектар. Кўп ер эмас. Бироқ, 15 гектар ер фойдаланилмай қолиб кетганда колхоз қанча зарар кўрарди. Лоақал шу ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил олинганда ҳам хирмонга 375 центнер «оқ олтин» қўшилади-ку.

Колхозда қишлоқ хўжалиги новаторлари кенгашидан ташқари жамоат инспекторлари ҳам тузилган. Фойдаси катта бўляпти. Бракка йўл қўйилмаяпти. Яқинда жамоат инспекторларидан Абдураҳим Медетов 7-бригадада текшириш ўтказганда 200 метр масофадаги суғориш тармоғи тозаланмай қолиб кетганлигини аниқлади. Сифатсиз ишга йўл қўйганларнинг меҳнат кунлари қирқилди ва камчиликлар тугатилди.

Ҳозирги пайтда новаторлар кенгашининг ҳам, жамоат инспекторларининг ҳам бутун диққат-эътибори барча майдонда чигитни бир текис ундириб олиб, парваришни ёппасига кучайтириб юборишга қаратилган.

— Бизда ишнинг сифатли бўлиши учун маълум тадбирлар ишлаб чиқилди, — Ашур ака Кусаев тушунтира бошлади. — Аввало звеночилик принципини мустаҳкамладик. Новаторлар кенгаши, жамоат инспекторлари ишнинг сифатига қараб кишиларни рағбатлантириш масаласини ўртага ташлашди. Бу жуда тўғри. Май ойининг бошида квадратуялаб чигит экишнинг сифатли бўлишини таъминлаган ва чигитни бир текис ундириб олган бригада бошлиғига 50 процент, контролёр, сеялкачи ва универсалчига 30 процент қўшимча ҳақ ёзилади. Май, июнь, июль ойларида яна бир текшириш ўтказамиз. Кўчатларни тўла сақлаб қолганлиги учун биринчи августгача бригада бошлиғига 25 процент, тракторчи, сувчи ва звено бошлиғига 15 процент қўшимча ҳақ берамиз. Қўшимча ҳақ ёзишдан илгари жамоат инспекторлари бригада, звено далаларини синчиклаб кўздан кечириб, қабул акти тузадилар ва уни правлениега тақдим этадилар. Агар шунда ишда бракка йўл қўйилган бўлса, айбдор кишиларнинг меҳнат кунларидан чегириб қолинади ва бу иш қайтадан бажарилади. Бизнинг асосий мақсадимиз ҳар гектар ерда камида 85 — 90 минг туп кўчат сақлаб қолиш, она-Ватанга ўтган йилгидан гектар бошига 2 центнердан ортиқ «оқ олтин» топширишдан иборат. Биз буннинг, албатта, уддасидан чиқамиз.

Биз даладан қайтар эканмиз, мўл ҳосил тақдири учун курашаётган кишиларнинг ҳалол меҳнатларидан бениҳоя завқ олдик. Кузда хирмон баракали бўлишига ишонч ҳосил қилдик.

Х. ТЎРАЕВ.

ПИЛЛАЧИ ЛОЛА ОПА

Пилла боқиб топдим эътибор,
Пилламизда минг бир хислат бор.
Мен юртимга пилла бераман,
Пилла эмас тилла бераман...

Қуртхонадан таралаётган бу ёқимли куй эътиборимизни беихтиёр ўзига тортди. Шундай куйни тингламасдан, куйчининг иши билан танишмасдан, у билан суҳбатлашмасдан иложинг қанча!

Мана қуртхонадамиз. Ҳалигина куй таратиб турган киши ҳар бири кичкина бармоқдек келадиган ипак қуртларига авайлабгина барг ташлар, қўллари ишда-ю, юрагидан куй тараларди.

Зуваласи пишиққина бу жувон ҳақида идорада яхши гапларни эшитган эдик. У тўққиз йилдан буён ипак қурти боқиб келади. Шу йиллар мобайнида у бирор йил ҳам давлатга пилла топшириш планини бажаролмай қолган эмас. Бажарганда-чи, колхоздагина эмас, Калинин райони бўйича ҳам олдинги ўринни эгаллаб келяпти. Пилла тайёрлаш планини ҳар доим 140 — 160 процентга етказиб адо этаяпти.

— Салом, Лола опа, — у ялт этиб биз томон қаради.

— Салом, келинглар. Иш билан бўлиб келганларингизни сезмай қолибман. Ипак қуртлари беш ёшга тўлгандан кейин уларни барг билан тўйдириш жуда қийин бўлади, еб тўймайди жониворлар, ҳалигина барг ташлаган эдим, баргнинг бўлса келтиравер дегандек бошини тебратиб туришини қаранг буларни. — Лола опа ҳа демай қуртларга барг ташлаб бўлиб, бизни иккинчи хонага бошлади. Барча хоналардаги қуртлар бир-биридан соғлом, бир-биридан бақувват эди. Кўриб хурсанд бўлдик.

— Ҳар қутисидан неча килограммдан пилла топширмоқчисиз?

— Етмиш килограммдан деб ваъда берганман, ваъдамнинг бажарилиши ғалвирни сувдан кўтарганда билинади...

Биз яқинда яна Лола опа билан учрашдик. У пилла теришни бошлаб юборибди. Лола Эшимбоева шу кунларда ниҳоятда хурсанд. Нега ҳам қувонмасин! Ахир, бу йил Охунбобоев номли колхозда пилла топширишни биринчи бўлиб бошлаган Лола опанинг ўзи-ку. Яна нима денг, у колхозда ўнлаб шогирдлар етиштирди. Шарофат Қорабоева, Қумри Акбарова, Пўлатой Жумабекова ва Робия Саидова сингари моҳир пиллачилар Лола опанинг шогирдлари ҳисобланадилар. Улар ҳам бу йил пилладан юқори ҳосил етиштириш учун астойдил курашдилар.

Бордию йўлингиз Лола опанинг колхозига тушгудек бўлса, ҳамқишлоқларининг «пиллачи Лоламизга ҳар қанча раҳмат айтсак ҳам камлик қилади» деган юрак сўзларини эшитасиз.

Э. ҲАМИДОВ.

Боғ-роғлар кўпайсин

«Гулистон» колхози Юқори Чирчиқ районидаги йирик боғдорчилик хўжалиги ҳисобланади. **Колхозда шу йилнинг ўзидаёқ 52 гектар боғ ташкил қилиниб, 150 минг ток қаламчалари, 15 минг тупдан ортиқроқ мевали дарахтлар ўтқазилди.**

Ю. Баҳодиров,
Н. Синдибоев.

* * *

Чиноз районидаги Киров номли колхоз соҳибкорлари боғ парваришини қизитиб юбордилар. **Вера Долгова, Маруся Симонова, Марина Воропаева ва Муродали Абдуладзе сингари ўртоқлар кўчатларга ишлов беришда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.**

А. Шокиров.

* * *

— Бу йил мамлакатга 330 тонна ширин-шарбат узум етказиб берамиз!

Қуйи Чирчиқ районидаги 2-узумчилик совхози соҳибкорлари бу юксак мажбуриятнинг шараф билан бажарилишини таъминлаш учун фидокорона меҳнат қилаётирлар. Токларга сифатли ишлов берилмоқда.

Д. Нурумбоев.

Совет ҳукумати ҳарбий жиноятчи Викснинг топширилишини талаб қилмоқда ❊ Муваффақиятларингиздан беҳад хурсандмиз ❊ Чехословак халқининг миллий байрами ❊ Англиядаги чет эл ҳарбий базалари тугатилсин!

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ АВСТРАЛИЯ ҲУКУМАТИГА НОТАСИ

Совет ҳукумати 27 апрель нотасида Австралияда яшириниб юрган ҳарбий жиноятчи Викснинг топширилишини талаб қилади. СССР Ташқи ишлар министрлигининг 24 февраль нотасида бу масала илгари сурилган эди. Нотадан иккинчи жаҳон уруши йилларида ана шу нацистнинг Эстония ССР территориясида қилган қўёвузликларини фош этадиган ва рад қилиб бўлмайдиган фактлар келтирилган эди. Австралиянинг Москвадаги элчихонаси 15 мартдаги жавоб нотасида Австралия ҳукумати Виксни совет маъмурлари қўлига топширишдан бош тортганлигини СССР Ташқи ишлар министрлигига хабар қилди. Австралия ҳукумати жиноятчиларни ушлаб бериш тўғрисида Австралия билан Совет Иттифоқи ўртасида ҳеч қандай битим тузилмаганлигини, совет нотасида ҳарбий жиноятчиларни ушлаб бериш ва жазолаш тўғрисида эслатиб ўтилган халқаро битимларни нацист Виксга нисбатан гўё қўлланиш мумкин эмаслиги Виксни ушлаб беришдан бош тортиш учун баҳона қилиб келтирилади.

Совет ҳукумати, деб таъкидланади янги нотада, иккинчи жаҳон уруши вақтида Эстония ССР территориясида мингларча бегуноҳ совет гражданларини ўлдиришда айбдор бўлган ҳарбий жиноятчи Виксни ушлаб бериш масаласида Австралия ҳукуматининг тутган позициясидан ажабланганлигини изҳор қилмай қололмайди. Нотада таъкидлаб ўтиладики, халқаро актлар амалга ошириладиган доира муайян географик район билан ёки муайян вақт билан чекланиб қолмайди. Австралия ҳукуматининг Эстония ССР Совет Иттифоқи составига кирганлигини «эътироф этмаслиги»ни баҳона қилиб келтириши асоссиздир. Халқаро ҳужжатларда жуда равшан айтиб ўтилганидек, ҳарбий жиноятчилар қаерда жиноят қилган бўлсалар, суд қилиш ва жазолаш учун ўша жойга юборилиши керак. Шунга биноан, Австралия ҳукуматининг юқорида келтирилиб ўтилган баҳоналари тамомила пучдир.

Совет ҳукумати Австралия ҳукуматининг ҳарбий жиноятчи Виксни совет маъмурлари қўлига топширишдан бош тортаётганлигини ва уни Австралияда яшириб келаётганлигини Австралия ҳукуматининг ўз зиммасига олган тегишли халқаро мажбуриятларни бузишидан бошқа бир нарса эмас, деб ҳисоблайди.

ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШЛАР

МОСКВА, 8 май. (ТАСС). Пойтахт жамоатчилигининг вакиллари чехословакиялик дўстларимиз билан биргаликда бугун Чехословакиянинг фашист оккупантлардан озод этилганлигининг 16 йиллигини нишонладилар. Москва энергетика институти Маданият уйида уюштирилган тантанали йиғилишни қисқача кириш нутқи сўзлаб, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари А. Е. Бирюков очди.

Совет-Чехословакия дўстлиги жамияти правлениесининг раиси академик К. Е. Островитянов, Москва-Сортировочная депоси электровоз цехининг мастери Л. Г. Мамулов, Москва энергетика институтининг студенти Л. А. Андреева чехословак дўстларимизга қарата табрик нутқлари сўзладилар.

Йиғилиш қатнашчилари элчи Р. Дворжакнинг нутқини қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар.

* * *

Чехословакия халқларининг миллий байрамига бағишланган жамоатчилик тантанали йиғилишлари бугун Киевда ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида бўлиб ўтди.

УЧ ҚИТЪАДАГИ САККИЗ МАМЛАКАТНИНГ МЕҲМОНЛАРИ

Ўзбекистон меҳнаткашлари ВЦСПСнинг таклифига биноан Москвадаги Биринчи май тантаналарида иштирок этган чет эллик меҳмонларни самимий кутиб олмоқдалар.

Корея Халқ Демократик Республикаси, Ҳиндистон ва Бирма касаба союз арбоблари республикада уч кун меҳмон бўлиб турди. Улар ўзларининг Ўзбекистон ҳаёти билан танишув программасини тугаллаб, республика касаба союз активлари билан учрашдилар. Ўзбекистон касаба союзлари советининг раиси С. Н. Нуриддинов касаба союз органларининг структураси, уларнинг бюджети ҳақида меҳмонларга сўзлаб берди, саволларга жавоб қайтарди.

Ҳиндистон касаба союзлари бирлашган конгресси Марказий комитетининг аъзоси Кумар Чаудхури учрашув вақтида сўзга чиқиб, шуни таъкидлаб ўтдики, миллий экономика ва маданиятни ривожлантиришда жуда катта муваффақиятларга эришган Ўзбекистон мисолида социализм халқларга нималар бахш этаётганлиги яққол кўриниб турибди.

Бирма касаба союзлари конгрессининг секретари У Тан Тун меҳмонлар Ўзбекистонда самимий кутиб олинганликлари учун ташаккур билдириб, яхшироқ келажак учун, бутун дунёда тинчлик учун курашда меҳнаткашларнинг бирлигини мустаҳкамлашга даъват этди.

Ўтган якшанба куни корейс, ҳинд меҳмонлари ва бирмалик меҳмонлар Москвага жўнаб кетдилар.

Шу куни Тошкент аэродромида Тошкент касаба союз жамоатчилигининг намояндалари Москвадан келган Венгрия Халқ Республикаси, Жазоир, Марокаш ва Финляндия касаба союз арбобларини кутиб олдилар.

* * *

Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи совет жамиятлари союзининг таклифига биноан СССРда меҳмон бўлиб турган «Индонезия-СССР» дўстлиги жамияти делегацияси 7 майда Москвадан Ўзбекистон пойтахтига келди. Делегацияга шу жамият Марказий правлениесининг аъзоси Искандар Камол бошчилик қилмоқда. (ЎзТАГ).

ҲИНДИСТОН ТАГОРНИНГ 100 ЙИЛЛИГИНИ НИШОНЛАМОҚДА

ДЕҲЛИ, 8 май. ТАСС мухбири В. Матяш хабар беради:

Бугун Ҳиндистон халқлари Рабиндранат Тагор туғилган куннинг юз йиллигини тантанали нишонламоқда. 8 май куни Ҳиндистонда иш бўлмайдиган кун деб эълон қилинди. Газеталар улуғ гуманист ёзувчи ва маърифатчининг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган махсус иловалар билан чиқди.

Эрталаб Ҳиндистон парламентининг марказий залида вице-президент С. Радхакришнан раислигида Ҳиндистоннинг улуғ фарзанди хотирасига бағишлаб, парламентнинг тантанали мажлиси бўлди.

Тагорнинг юз йиллик юбилейи муносабати билан Деҳлида Миллий санъат академияси Рабиндра Бхаваннинг янги биноларини очиш маросими бўлди. Маросимда Ҳиндистон президенти Ражендра Прасад нутқ сўзлади.

Ёзувчининг юртида, Ғарбий Бенгалияда катта тантаналар ўтказилмоқда. Ёзувчи кўп йиллар яшаган ва бутун дунёга машҳур бўлган университетга асос солган Шантиникетанга шу кунларда Ҳиндистоннинг турли қисмларидан ва чет эллардан жуда кўп туристлар келмоқда.

Тантаналарда қатнашиш учун бош министр Ж. Неру Бенгалияга келди. У Калькуттада қуриладиган Тагор университети пойдеворига биринчи ғишт қўйди ва миллий театр қурилиши бошланишига бағишланган маросимни очиб беради.

Ҳиндистон матбуоти Рабиндранат Тагорнинг юз йиллик юбилейи СССРда қандай байрам қилинишини кенг ёритмоқда. Газеталар ёзувчининг хотирасига бағишланиб, Москва Кремль театрида бўлиб ўтган тантанали мажлис ҳақида хабар берадилар. Матбуот Р. Тагорнинг асарлари Совет Иттифоқида бутун халққа манзур бўлганлигини ҳамда Совет мамлакатидаги кўп халқларнинг тилларида жуда кўп нусхада нашр этилганлигини таъкидлайдилар.

АНГЛИЯДА МИТИНГ ВА НАМОЙИШЛАР

ЛОНДОН, 8 май. (ТАСС). «Англиядаги чет эл ҳарбий базалари тугатилсин», «Ядро хавфининг олди олинсин» — Биринчи майга бағишланиб кеча бутун Англияда ўтказилган кўп минг кишилик митинг ва намойишлар ана шундай шиорлар остида ўтди. Англияда 1 май миллий байрам деб эълон қилинмаганлиги сабабли бу кун одатда май ойининг дастлабки якшанба кунида нишонланади.

Парламент аъзоси Барбара Касл хоним Эдинбургда бўлган митингда сўзга чиқиб, Англия ҳукуматининг ядро қуроли ишлаб чиқариш ва бу қуролларнинг синовларини ўтказишдан воз кечишини талаб қилди.

Глазгодаги митингда нутқ сўзлаган таниқли касаба союз арбоби Фрэнк Казене ҳам худди ана шундай талабни илгари сурди. Митинг тамом бўлгандан кейин беш мингдан кўпроқ киши шаҳар кўчаларида намойиш ўтказдилар.

Манчестердаги митингда парламент аъзоси Антони Гринвуд нутқ сўзлаб, Англия тупроғида америка ядро қуроли жойлаштирилаётганлигини қоралаб чиқди. Башарти уруш бошланадиган бўлса, — деди у, — АҚШнинг ядро базалари хавфли меҳмон бўлиб қолади. чунки ана шу базалар инглиз халқининг бошига кулфатлар олиб келиши мумкин.

Кеча Англия пойтахтида кўп минг кишилик намойиш бўлиб ўтди. Лондонликлар «Англиядаги америка базалари ёпиб қўйилсин!», «Ғарбий Германиянинг ядро қуроли билан қуроллантирилишига йўл қўймайлик!», «Кубадан қўлингни торт!», «Битсин мустамлакачилик!» деган сўзлар ёзилган плакатларни кўтариб бордилар.

Сўнгра Гайд-Паркда бўлган митингда Буюк Британия Коммунистик партиясининг бош секретари Жон Голлан нутқ сўзлади. Голлан 1917 йил инсоният тарихида янги давр очганлигини кўрсатиб, эндиликда тинчлик ва социализм кучлари ҳозирдаёқ капитализм ҳамда уруш кучларидан устун эканлигини уқтириб ўтди.

Англия, деб сўзида давом қилди Компартия бош секретари, мустақил ташқи сиёсат ўтказишни, ядро стратегиясидан воз кечиши, ўз территориясидаги ракета базаларини тугатиши керак. Голлан Англия ҳукуматининг Ғарбий Германия армиясига базалар бериш ва қурол-яроғ ишлаб чиқариш сирларини собиқ гитлерчи генералларга билдириш ҳақидаги ниятини қатъий суратда қоралади.

Голлан ўз нутқининг охирида инглиз халқини тинчлик, қуролсизланиш ва социализм учун курашни кучайтиришга даъват этди.

Хитой Халқ Республикаси. Мамлакат озод бўлгунга қадар Чжуцзян дарёси ёқасидаги Гуанчжоу шаҳрининг аҳолиси турар жойга сира ёлчимаган эдилар. Ҳозирда эса улар ажойиб ва қулай уйларга эга бўлдилар. Суратда: Гуанчжоуда қурилган янги уй-жой бинолари.

Синьхуа агентлигининг фотоси.

НАТО КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

ОСЛО, 8 май. (ТАСС). Бугун Норвегия стортинги (парламенти)нинг мажлислар залида НАТО кенгашининг сессияси очилди. Бу сессияда ана шу агрессив блокда қатнашувчи мамлакатларнинг ташқи ишлар министрлари, шунингдек экспертлар қатнашмоқдалар.

Норвегия ташқи ишлар министри Х. Ланге сессияни очиб, НАТО ҳарбий блокини «тинчликни сақлаш» омили, деб мақтади. Х. Ланге НАТОнинг куч-қудратини оширишга чақирди.

НАТОнинг бош секретари Стиккер биринчи очиқ мажлисда катта нутқ сўзлади. У, ғарб халқларини «совет хавфи»дан ҳимоя қилишда Шимолий Атлантик блокининг роли тўғрисида гап сотди. Стиккернинг айтишича, ана шу хавф эндиликда «бутун дунёни ўз ичига олиш» билангина қолмай, балки космик фазо районларига ҳам тарқала бошлаган.

Икки фотосурат тарихи

Ўзбекистон ССР Давлат Марказий архивида иккита жуда қизиқ ҳужжат топилди. Улардан бирида гражданлар урушининг қаҳрамони Григорий Иванович Котовский расми ифодаланган. Бу фотосуратнинг тарихи қуйидагича: Г. И. Котовский 1905 йил чор армиясидан қочгач, Бессарабияда деҳқонлар ҳаракатига бошчилик қилади. У тезда ҳукмронлар томонидан қамоққа олиниб, Нерчинска сургун қилиб юборилади. Турмадан сургунга жўнатиш олдида унинг расмини олишган. Котовскийга турмада қўйилган «206» номери ҳам расмга тушган. 1913 йил қишида Г. И. Котовский сургундан қочади. Шу муносабат билан Чор Россияси ички ишлар министрлигининг полиция департаменти ҳамма губернаторларга, жандарма бошқармалари ва район муҳофаза бўлимларига махфий циркуляр юборади. Унда Котовскийнинг турар жойини тезда аниқлаш ва уни қамоққа олиш буйруғи бор эди. Бу циркулярга юқорида айтилган фотосуратнинг оттискаси ҳам илова қилинган.

Ёш совет армиясининг таниқли қўмондонларидан бири Николай Васильевич Криленко фотосурати ҳам Ўзбекистон ССР Давлат Марказий архивига худди шундай йўл билан тушиб қолган.

А. КУТУЗОВ.

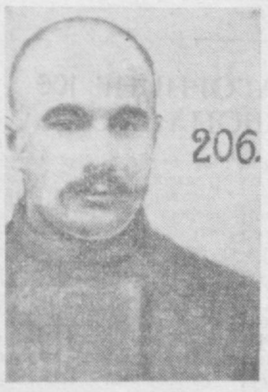

Г. И. КОТОВСКИЙ.

Н. В. КРИЛЕНКО.

Қишлоқ хўжалик илғорлари—экранга

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши янада юксалиб бораётган ҳозирги кунда етти йиллик илғорларининг ҳаёти, меҳнат фаолиятларини кенг пропаганда қилиш идеология фронти ходимларининг шарафли бурчи бўлиб қолди. «Ўзбекфильм» киностудияси коллективи ҳам замонамиз қаҳрамонларига, илғор хўжаликлар ҳаётига бағишланган ҳужжатли ва бадиий фильмлар яратишга маҳкам бел боғлади.

Республикамиз кинематографчилари келгусида қилинадиган ишларни конкрет белгилаб олиш мақсадида яқинда Ўзбекистон кино ва театр ходимлари Уйига тўпландилар. Йиғилишда «Ўзбекфильм» киностудияси директорининг ўринбосари С. Маъруфов «Ҳужжатли кинофильмлар орқали илғор хўжаликлар тажрибаларини кенг пропаганда қилайлик» деган темада доклад қилди.

— КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қарорларидан руҳланган ижодий коллективимиз,— деди у,— қишлоқ хўжалик илғорлари фаолиятларини ёрқинроқ акс эттиришга дадил киришди. Республикамиздаги бир қатор илғор хўжаликларнинг пахтадан мўл ҳосил етиштириш йўлидаги курашини акс эттирувчи дастлабки фильмлар тайёрланди. Ҳозирги кунда эса режиссёр ва операторлар группалари ижодий командировкага чиқиб кетдилар. Улар «Етти йиллик илғорлари» сериясида ишлаб чиқиладиган ҳужжатли фильмларни суратга оладилар. Бу йил киностудиянинг хроника сектори 29 қисмдан иборат фильмни тайёрлайди. «Пахта» номли хроникал-метражли фильмни эса яқин 1—2 йил ичида тамомлаб, меҳнаткашларга тақдим этамиз. Бу фильмда қардош пахтакор республика хўжаликлари ҳаёти ҳам кенг ҳикоя қилинади. «Малик» совхози ва «Политотдел» колхозига бағишланган фильмлар ҳам суратга олина бошланди.

Докладчи киностудия фаолиятида йўл қўйилаётган жиддий камчиликлар ҳақида тўхталиб, уларни бартараф қилиш чоралари тўғрисида ҳам гапирди.

Доклад юзасидан бўлган музокарада биринчи бўлиб Ўзбекистон кинематография ходимлари союзининг масъул секретари ўртоқ М. Барсукова сўз олди. У, КПСС XXII съездига тайёргарлик кўрилаётган ҳозирги кунда «Ўзбекфильм» киностудияси коллективи олдида турган катта вазифалар ҳақида сўзлади.

Музокарада «Ўзбекфильм» киностудиясининг операторларидан И. Гибалевич, Р. Раҳимбоев ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзга чиқиб, таклиф ва мулоҳазаларини айтдилар.

Йиғилишда ҳужжатли ва бадиий фильмлар яратиш билан боғлиқ бўлган бошқа кўпгина масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Тошкентдаги Сталин номли бадиий каштачилик фабрикасининг чевари, коммунистик меҳнат бригадаси аъзоси Раъно Ҳусанованн коллектив ҳурмат қилади. Кундалик топшириқни 150—160 процентга етказиб бажарувчи бу меҳнатсевар қиз қўлидан чиққан ажойиб дўппилар ҳаммага манзур бўлади.

А. Тўраев фотоси.

Физкультура ва спорт

Йигирманчи ўйин кечиктирилди

Шахмат бўйича жаҳон биринчилиги учун М. Таль билан М. Ботвинник ўртасидаги реванш матчининг 8 майда бўлган 20-ўйини 42-юришда Талнинг позицион устунлиги билан кечиктирилди.

Катта спорт байрами

Ўтган якшанба куни Марказий «Пахтакор» стадионида Ўзбекистон шаҳарлари биринчи спартакиадаси тантанали суратда очилди. Республикамиз спорт ҳаётида жуда катта воқеа бўлган бу спартакиада ёшлик ва кучлилик байрамига айланиб кетди.

Кеч соат олтида яшил майдонга Андижон, Бухоро, Қарши, Қўқон, Наманган, Нукус, Самарқанд, Термиз, Урганч, Фарғона, Чирчиқ шаҳарлари ва Тошкент районларининг спорт делегациялари колонналари кириб келади. Пойтахт спорт жамиятлари физкультурачилари колонналари ҳам стадионда саф тортиб туради.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг топшириғига мувофиқ республика министрлар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ С. Азимов спартакиада қатнашчиларини қизғин табриклади. У мусобақа қатнашчиларига меҳнатда, ўқишда ва спортда янги муваффақиятлар тилади. Ўзбекистон спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи Советининг раиси ўртоқ В. Митрофанов спартакиадани очиқ деб эълон қилади. Физкультурачилар трибуналар олдидан тантанали равишда ўтадилар.

Спартакиаданинг очилишига бағишланган байрамда Ўзбекистоннинг тўрт мингга яқин йигит-қиз физкультурачилари қатнашди.

Шу куни пойтахтнинг спорт базаларида спартакиада программаси бўйича мусобақалар бошланди. Тошкентдаги Фрунзе районининг вакили И. Клюев ядро ирғитишда республика рекордини янгилади. У ядрони 15 метру 68 сантиметрга ирғитди. Юз метрга югуришда тошкентликлардан В. Ситников, Е. Мачуло ва Г. Новикова спартакиада чемпиони номини олдилар. 1500 метр масофага югуришда эса Киров район вакили Н. Муҳаммаджонов яхши натижага эришди. Мусобақанинг дастлабки кунида команда ҳисобида Тошкентнинг Ленин райони енгил атлётикачилари биринчи, андижонликлар иккинчи ва пойтахтнинг Фрунзе райони вакиллари учинчи ўринни эгалладилар.

Спартакиада мусобақалари давом этмоқда.

МОСКВАДАН ХАТ

Тошкент „Етти йиллик амалда" фотовиставкасида

Москвадаги Совет Армияси Марказий уйида «Етти йиллик амалда» деган Бутуниттифоқ фотовиставкаси намойиш қилинмоқда. Москвада бундай виставка иккинчи марта ташкил қилинди.

Виставка залларига қўйилган экспонатларда Тошкентнинг донгдор, меҳнатсевар кишилари ва ажойиб кўринишлари ҳам ўз аксини топган. Мана, Г. Пун ва И. Душкинларнинг «Икки президент» деб номланган фотоси. Унда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ё. Насриддинова билан Ҳиндистон президенти Раджендра Прасад ўртоқлар суҳбатлашиб ўтирганлари тасвирланган. Г. Пуннинг Туябўғиз сув омбори қурилишидан олинган «Тошкент денгизи» деб аталувчи фотосурати ҳам диққатга сазовордир. Шунингдек, Х. Исроиловнинг «Тошкент оқшоми», «Карнавал куни Сталин парки олдида», Б. Мазурнинг «Футбол», «Ўзбекистон индустрияси», Р. Шамсуддиновнинг «Газли олови» фотоэкспонатлари ва фотоҳаваскорларнинг ижодий маҳсуллари тамошабинларда катта қизиқиш туғдирмоқда.

Москваликлар Тошкент ҳақида ёрқин тасаввур берувчи бу фотосуратларни алоҳида эътибор билан кўздан кечираётирлар.

З. ЛИФШИЦ.

БИЛАСИЗМИ?

✦ Сибирь 10 миллион квадрат километр территорияни ишғол қилади. Ана шу территорияга АҚШ (Аляскадан ташқари), Англия, Франция, Италия ва Германия каби мамлакатларнинг ҳаммасини биргаликда жойлаштирса бўлади. Катта қитъа ҳисобланувчи Австралия ҳам майдон жиҳатидан Сибирдан кичиклик қилади.

✦ Фақат Шарқий Сибирдаги кўмирнинг геология запаси астрономия рақами билан ҳисоблаганда, 6,8 триллион тоннани ёки СССР кўмир ресурсларининг 70 процентга яқинини ташкил қилади.

✦ Сибирь дарёларига умумий кучи 165 миллион киловатт бўлган гидроэлектростанциялар қуриш мумкин. Бу В. И. Ленин номидаги Волга ГЭСидан 70 таси демакдир.

✦ Сибирь дарёларидаги кемалар юрадиган ва ёғоч оқизиладиган йўлларнинг умумий узунлиги қарийб 100 минг километрни ташкил этади.

Қазилмалар ҳикоя қилади

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ҳамза номидаги Санъатшунослик институти коллективи илмий-тадқиқотлар кўламини йил сайин кенгайтириб бормоқда. Санъатшунос олимлар кейинги йилларда республикамиз санъати тарихини ўрганиш соҳасида кўпгина илмий-текширишлар олиб бориб, яхши натижаларни қўлга киритдилар. Санъатшунослик фанлари доктори Т. Пугаченко раҳбарлигидаги бир группа илмий ходимларнинг қўлга киритган ютуқлари, айниқса, мақтовга лойиқдир.

Ижодий ходимлар ўтган йили Сурхондарё область, Денов районидаги Калинин номли колхоз аъзолари ёрдами билан қимматли ёдгорликларни топишга муваффақ бўлдилар. Бу ерда Ўрта Осиё халқларининг бундан 2 минг йил илгариги маданий ҳаётидан далолат берувчи турли хил буюмлар топилди. Булар Ўрта Осиё халқлари миллий санъатининг айрим намуналари эди. Шу кунларда олим. Т. Пугаченко раҳбарлигидаги илмий ходимлар группаси Денов районидан топилган нодир ёдгорликларни пухта текшириб чиқмоқда. Келгусида олиб борилган кузатишлар асосида қатор илмий асарлар ёзилади.

Б. ПЎЛАТОВ.

ТАБИАТШУНОС БЛОКНОТИДАН

Шифобахш ўсимлик

Исириқ кўп йиллик ўсимликдир. Уни турли миллатлар турлича ном билан юритадилар. Ўзбекистонда эса унинг фақат бир тури учрайди. Бу исириқ фанда «пеганум хармала» деган ном олган.

Исириқни авваллари заҳарли ўсимлик деб ҳисоблашарди. Шунинг учун ҳам бу ўсимликдан фойдаланишга унча эътибор берилмасди. Аслида эса исириқ жуда фойдали хусусиятларга эга бўлган ўсимликдир.

Дин арбоблари исириқни ғайри-табиий кучга эга бўлган ўсимлик деб, уни кўпроқ дин манфаатига хизмат қилдиришга уринганлар. У кишини инс-жинслардан, офат-кулфатлардан, назар-гузарлардан сақлайди деб илоҳийлаштирганлар. Лекин исириқнинг ажойиб ҳикматларини кишилар қадимдан билишар, турли касалликларни, яра-чақаларни даволашда муҳим роль ўйнашини эътироф этишарди.

Ҳақиқатан ҳам исириқдан халқ медицинасида турли касалликларни даволашда кенг фойдаланилган. Ундан тайёрланган дорилар бод касаллигини даволашда кенг қўлланилади. Исириқнинг қайнатмаси эса тумов, иситма, безгак, кўтир ва тери касалликлари, шунингдек бош, томоқ, тиш, кўз ва оёқ оғриқ касалликларини тузатишда муҳим дори-дармон бўлиб хизмат қилади.

Мазкур доривор ўсимликнинг халқ медицинасидаги аҳамияти машҳур олим Абу Али ибн Синонинг «Тиб қонунлари»да ҳам баён қилинган. Жумладан, бўғинлар оғриганда ёки киши шамоллаганда исириқдан дори сифатида фойдаланиш тавсия қилинади. Исириқ уруғини асал, фен-хил ўсимлиги шираси билан аралаштириб қўшиб ичилса, кўзи хиралашган киши шифо топиши мумкин.

Совет медиклари ҳамда биолог олимлар ундан медицина фанида кенг фойдаланиш мумкинлигини тажрибада тўла исботладилар. Шу жумладан паркинсон, палаж ва иситма касалликларини даволашда бу доривор ўсимликнинг катта аҳамияти борлиги илмий асосланди.

Гармин алкалоиди киши асабларини яхшиловчи дори сифатида қўлланилмоқда. Исириқдан олинган алкалоидлардан аралаш ҳолда препарат тайёрлашнинг амалий йўллари ҳам ишлаб чиқилди. Юқимли касалликларни даволашда бу алкалоидларнинг фойдаси ғоят каттадир. Аскаридаларга қарши курашда ҳам бу дори жуда қўл келади. Исириқдан олинган алкалоидлар айни вақтда гармен ҳини ўрнини босади. Кўзнинг қатора касалини ҳам даволашда исириқ яхши натижалар беради.

Ветеринария фанида эса исириқ қайнатмаси чорва моллар касалликларини даволашда кенг қўлланилмоқда.

Исириқнинг таркибида кўп хил алкалоидлар мавжудлир. Ҳозиргача ундан тўрт хил алкалоид ажратиб олинди. Шулардан гармолин алкалоиди 1841 йилдаёқ беморларни даволашда қўлланила бошланди. Гармин, гармалол, печанин каби турлари ҳам медицинада дори-дармонлар ишлаш учун қўлланилаяпти.

Республикамизда исириқнинг табиий манбалари жуда кўп бўлиб, уни кўплаб ўстириш мумкин. Исириқ ҳосилини йиғиб-териб олиб, хомашё тариқасида саноатга етказиб бериб турилса чакки бўлмасди.

М. ТУЙЧИЕВ,
биология фанлари кандидати.

МЕХАНИК СОТУВЧИЛАР

Фараз қилинг: сиз тамошахонадан жуда кеч қайтдингиз. Уйга келаётиб нонуштага бирор нарса сотиб олиш лозимлиги ёдингизга тушиб қолди. Вақт кеч, магазинлар ёпилиб қолган. Нима қилиш керак? Айтганча, автоматлар бор-ку. Вестибюлга кириб, автоматга бир неча танга ташлайсиз, сўнгра нон, сут ва бошқа нарсалар олиб, уйингизга қайтасиз...

Ҳурматли газетхон, балки ҳайрон бўлаётгандирсиз! Бундай автоматлар Ўзбекистонда йўқ-ку! Ҳа, йўқ. Лекин яқин кунларда бўлиб қолади.

Киевдаги савдо машинасозлиги заводи шу йилдан бошлаб ана шундай автоматлар сериясини ишлаб чиқармоқда. Бу автоматларнинг бири кофе, какао, бири иссиққина пирожки, булочка ва яна бири аптека товарлари сотишга мўлжалланган.

Калининград, Либерецк савдо машинасозлиги заводлари ҳам бундай автоматларни кўплаб ишлаб чиқаришга киришди. Яқин кунларда республикамизнинг кўпгина жойларидаги буфетларда, ресторанларда механик сотувчилар ишлай бошлайди.

А. УСМОНОВ,
савдо асбоб-ускуналари бўйича эксперт.

Л. ПЬЯНЦЕВ.

В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг филтрация проблемаси бўйича лабораториясида янги ҳисоблаш—анализ машинаси — гидро-интерграгор ўрнатилди. Бу машина тупроқ, металл конструкциялари ҳарорат режимини аниқлаш ва филтирация билан боғлиқ бўлган ҳисоблаш ишларини бажаришда қўлланилади. Янги машина илмий тадқиқот ишлари олиб боришни анча осонлаштиради. Суратда: инженер Галина Егорова ва старший механик Назир Мўминов гидроинтергратор ёрдамида ҳисоблаш ишларини бажармоқдалар.

А. Абалян фотоси.

Бу бойликнинг ҳам қадрига етиш керак

Ёзги дам олиш мавсуми яқинлашмоқда. Ўзбекистоннинг шифобахш жойларида бу мавсумга тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди.

Республикамизнинг шифобахш жойларида ҳар йили ўн минглаб кишилар ўз саломатликларини мустаҳкамлайдилар, мириқиб дам оладилар. Ўтган йили Ўзбекистон санаторийлари ва дам олиш уйларида 90 мингдан ортиқ киши даволанди, ҳордиқ чиқарди.

Етти йиллик давомида Ўзбекистон касаба союзлари Советининг курортлар бошқармасининг ўзи янги шифохоналар қуриш учун 7,5 миллион сўм (янги пулда) сарфлайди. Ҳар хил министрликлар, кооператив ташкилотлари, колхозлар ва шу сингарилар йўли билан ҳам бу мақсад учун анчагина маблағ ажратиш планлаштирилган.

Республикамиз аҳолининг курортда дам олиши учун жуда катта табиий ресурсларга эга. Бўстонлиқ райони Ўзбекистоннинг чинакам дурдонасидир. Денгиз сатҳидан унчалик баланд бўлмаган бу жойнинг ажойиб об-ҳаво шароити, гўзал манзараси, суви, кўкат, мева ва қимизларининг мўл-кўллигини кўриб, табиат уни одамларнинг дам олиши учун яратибди, дейсиз.

Яқин келажакда бу ерда Чорвоқ сув ҳавзаси вужудга келтирилади. Натижада бу район Ўрта Осиёнинг энг гўзал жойига айланади. Хумсон, Чунчак, Полвонак, Қорамозор қишлоқлари, 14-совхоз территорияси каби жойларда кўплаб санаторий, дам олиш уйлари, пансионатлар, дам олиш шаҳарчалари, палатали лагерлар, экскурсия базалари ва бошқа ҳордиқ чиқариш муассасаларини бунёд этиш мумкин бўлади.

Тошкент областининг Паркент райони (Заркент, Сўқоқ, Намданак ва бошқа жойлар) ҳам шифобахш жой ва дам олиш муассасалари учун яхши база бўла олади. Ўзбекистоннинг деярли ҳамма областларида бундай жойларни учратиш мумкин. Самарқанд областидаги Омон-қўтон, Юқори чинор, Водил-Шоҳимардон районларидаги ажойиб тоғ этаклари ва тоғлиқ жойлар. Фарғона областидаги Чодак, Гов, Сурхондарёдаги Минг чуқур, Канли, Соят, Мироқи, Қорақалпоғистон АССРнинг Шакалтўқай райони, Андижоннинг Қирғизистон чегараси яқинидаги жойлари: Подшоота, Аркит ва бошқалар шулар жумласидандир.

Ўзбекистон территориясида қурилган ва қурилаётган улкан сув омборлари аҳолининг шу атроф жойларда оммавий равишда дам олишини уюштиришга катта имкониятлар яратиб беради.

Урушдан кейинги йилларда республикамиз территориясида кимёвий состави жиҳатидан бир-биридан фарқ қиладиган 70 хилга яқин бўлган еросги минерал сув манбаълари топилди ва ўрганилди. Уларнинг кўпчилигидан даволаш мақсадларида фойдаланиш мумкин. Минерал сувлардан рационал фойдаланиш бальнеологня курорти ёрдамига муҳтож бўлган аҳолининг эҳтиёжини бир мунча тўла қондириш имконини беради.

Тошкент шаҳри ва Тошкент областида олти жойда махсус минерал булоқ қазилди. Улардан даволаниш, газ сув қилиб ичиш ҳамда қисман уй-рўзғор эҳтиёжлари учун фойдаланилмоқда.

Ўзбекистонда биринчи бальнеология курорти Чортоқда очилди. Бу ерда 300 ўринлик санаторий ҳам мавжуд. Курортда санаторийлар қурилиши давом эттирилмоқда. Келгуси йилдан Чимён (Фарғона области)да Мацести типидаги минерал сувлар базасида иккинчи бальнеология курорти қурилиши бошланади. Бальнеология шифохоналари Сурхондарё областидаги Жайронхон, Андижон областидаги Жанубий Оламушук ва Полвонтош, Фарғонадаги Қизилтепа, Самарқанд областидаги Нагорний станцияси деб аталадиган жойларда ишлаб турибди.

Республикада шифобахш балчиққа эга бўлган шўр кўллар ҳам бор. Уларнинг сувини поликлиника ва касалхоналарга олиб келиб, фойдаланиш мумкин.

Лекин афсуски, жуда катта курорт бойликларимиздан ҳали етарли даражада фойдаланилмаётир. Айниқса, шаҳар атрофларидаги гўзал жойлардан меҳнаткашларнинг оммавий дам олиши учун ёмон фойдаланилмоқда. Бизда Москва Ленинград, Киев ва бошқа шаҳарлардагига ўхшаган дача зоналари вужудга келтириш учун ҳамма имкониятлар бор. Дача зоналарида ва йирик сув ҳавзалари яқинида енгил типдаги уйлар, палатали лагерлар қурилиши якка кишилар, оилалар ва коллективларнинг якшанба ва байрам кунлари дам олиши учун катта қулайлик туғдиради. Ҳозирги вақтда Москва ва Ленинград атрофларида оилалар ҳордиқ чиқариши учун комфартабель базалар барпо қилинган.

Сув ҳавзалари ва ов қиладиган хилма-хил жойларнинг жуда кўпчилигида овчилар ва балиқ тутувчилар учун базалар ташкил қилиш лозим бўлиб қолмоқда. Республикада туризм ва альпинизмнинг ҳар хил кўринишлари кенг ривожлантирилиши керак.

Табиийки, курорт, санаторий ва дам олиш уйлари қурилиши жуда кўп миқдорда капитал маблағлар сарфлашни талаб этади. Бу масала бюджет ажратиш йўли билангина ҳал бўлмайди. Бунинг учун халқ хўжалик кенгаши, кооперативлар ва республиканинг бошқа ташкилотлари ҳам маблағ чиқариши керак. Дам олишнинг бошқа оммавий турларига келганда шуни айтиш керакки, уларни меҳнаткашларнинг ўзлари ортиқча харажат сарфламай уюштиришлари мумкин. Бунда фақат ташаббус ва тегишли ташкилотларнинг ёрдамигина керак бўлади, холос.

Курорт-санаторийларнинг иши ва оммавий дам олишнинг тобора ривожлантирилиши республикамиз аҳолиси соғлиғини сақлаш ва меҳнат унумдорлигини оширишда катта роль ўйнайди. Шу сабабли ҳам дам олиш ва даволанишни намунали йўлга қўйиш учун республика Соғлиқни сақлаш министрлиги ва Узсовпроф Ўзбекистоннинг табиат ресурсларидан унумли фойдаланиш тадбирларини кўришлари керак.

Я. МЎМИНОВ,
Н. А. Семашко номидаги Ўзбекистон Давлат курортология ва физиотерапия илмий-текшириш институтининг директори.

Телевизор экранида

10 МАЙДА

19.00. Ёшлар клуби.

19.40. Телевизион янгиликлар.

20.00. Олимларимиз (Ўзбекистон хотин-қизлари II съездига бағишланган телевизион очерк, ўзбек тилида).

20.10. Механизация мўл ҳосил гарови (қишлоқ хўжалик ходимлари учун).

20.30. Сўнгги Дюйм номли бадиий фильм.

21.55. Музикали луғат саҳифаларидан (ўзбек тилида).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Тошкентнинг томоша залларида

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 10/V да **Марварид қидирувчилар**, 11/V да **Кармен**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 10/V да **Тоға-жиянлар**, 11/V да **Алишер Навоий**.

КИНО

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Сўнгги залплар — ВАТАН» (кундуз ва кечқурун).

Музика командаси йигитлари— «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Номсиз орол — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Евдокия — «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Қизил снёҳ — «ВАТАН», (кеч соат 8 ярим ва 10 да), КАФАНОВ номли (кеч 8-45 ва 10-20 минутда).

Номсиз орол — НАВОИЙ номли (кеч соат 9 ва 10 яримда).

Волга-Волга (кеч соат 8-45 минутда), **Яна тонг отди** (кеч 10-20 минутда) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Келгуси баҳоргача — СТЕПАН РАЗИН номли (кеч соат 8 ярим ва 10-15 минутда).

Хайр, каптарлар — ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 8 ярим ва 10-15 минутда).

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ЯДРО ИНСТИТУТИГА
инженер-сантехник ва инженер-механик
КЕРАК
Улар Тошкент область, Орджоникидзе районидаги Улуғбек посёлкасида ишлайдилар.

15 майдан 15 июлгача муддатда
ИТЛАР
ёппасига
рўйхат қилинади
ВА ДОРИЛАНАДИ.
Ит эгалари итларини ўз районларидаги ветеринария шифохоналарига келтиришлари лозим.
Шаҳар ветеринария-санитария назорати.

Тошкент шаҳар, Бородинская кўча 45-уйда турувчи **Виктор Александрович Коневнинг** Олмаота шаҳар, Ўзбекская кўча, 5-уй, 4-квартирада турувчи Галина Александровна Коневадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132. Секретариат 34808, 115. Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 50. Хатлар бўлими — 34048, 156. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 01581. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. В. 1593.